

OPENBAAR MINISTERIE

TRIP:

Transactie in persoon

- De invloed van omgevingsfactoren
op het slagen van de transactie -

Naam: Karolien Gruijters (3449920)

Opleiding: Mastertrack Forensische Orthopedagogiek en Ontwikkelingspsychologie

Begeleider: Stephanie Rap

Universiteit Utrecht

Opdrachtgever: Arrondissementsparket 's Gravenhage

Datum: 15 juli 2011

Voorwoord

De dag dat ik begon aan mijn premaster Orthopedagogiek wist ik al dat ik het jeugdstrafrecht erg interessant vond, maar ik had nooit gedacht dat ik deze master thesis met zo veel plezier en enthousiasme zou schrijven. Als ik terugkijk op het schrijven van deze thesis, lijkt de tijd voorbij gevlogen, hoewel het op sommige momenten moeilijk was. Zo blijkt het schrijven van een thesis toch niet zo makkelijk als ik van te voren had gedacht. Samen met Lotte Evers, mijn medestudent ben ik de strijd aangegaan. Lange uren bij het Openbaar Ministerie (OM) in Den Haag, meekijken tijdens zittingen en puzzelen met alle data die we hadden verzameld. Het was een lange weg, maar Lotte was altijd aanwezig om de dag iets makkelijker te maken. Ik had het niet zonder haar gekund. Nu de thesis klaar is, hoop ik dat het een begrijpelijk en interessant stuk is voor de sociale wetenschappen. Daarnaast hoop ik dat het stuk het OM in Den Haag op weg kan helpen met nieuwe ideeën over de procedure rond de TRIP-zittingen. Voordat u verder leest, wil ik heel graag het OM ontzettend bedanken voor de mogelijkheid mijn scriptie daar te mogen schrijven, met speciale dank aan Peter Bruins, Marjolein Kampijon en Josien Leers voor de begeleiding en hulpvaardigheid gedurende de afgelopen periode. Daarnaast wil ik de parketsecretarissen van het OM bedanken voor de mogelijkheid om mee te kijken tijdens hun zittingen en voor hun vele ideeën en inzichten met betrekking tot mijn onderzoek. Natuurlijk grote dank aan mijn scriptie docent, Stephanie Rap van de Universiteit Utrecht, voor alle ondersteuning, feedback en voor de leerzame bijeenkomsten. Als laatste wil ik graag mijn ouders en vriendinnen bedanken die mij constant gemotiveerd en gesteund hebben om deze thesis af te krijgen. Vooral mijn vriendinnen die dag en nacht voor me klaarstonden als de moed mij in de schoenen zonk. Ik had het niet kunnen afronden zonder hun hulp.

Karolien Gruijters
Juli 2011

Samenvatting

Achtergrond: De interesse wat betreft de TRIP-zittingen groeit doordat er een toename in de jeugdcriminaliteit is. Het niet aannemen van een transactie leidt tot grotere gevolgen voor de jongeren wat betreft zijn/haar strafblad en toekomst. Daarnaast is de haalbaarheid van de TRIP-zitting van belang voor de rechtbank. Er zijn weinig studies gericht op de TRIP-zitting waarmee het belang van dit onderzoek wordt benadrukt. **Doel:** In deze studie wordt onderzocht welke omgevingsfactoren (ouders, advocaat, parketsecretaris, bejegening) van invloed zijn op de beslissing van jongeren tijdens een TRIP-zitting. Dit met het doel te onderzoeken welke variabelen de keuze (mede) kunnen voorspellen. Tevens wordt meegenomen of er verschillen zijn in de variabelen wat betreft sekse, leeftijd, etniciteit en relatie met de ouders en wat het effect hiervan is op de mate van invloed dat omstanders en de bejegening hebben op de keuze van de jongeren. **Methode:** De participanten van het onderzoek zijn adolescenten in de leeftijd van 13 t/m 17 jaar. Het betreft een heterogene steekproef ($n=68$). In het onderzoek wordt gebruik gemaakt van dossier analyses, observatielijsten en interviews. **Resultaten:** Alle omgevingsfactoren blijken in grote mate of in kleinere mate van invloed op de keuze van de jongeren tijdens de TRIP-zitting. De advocaat blijkt in verhouding de meeste invloed te hebben. De invloeden van de omstanders blijken verschillend voor jongere adolescenten dan voor oudere adolescenten en voor jongens en meisjes. **Conclusie:** De onderzoeksresultaten laten zien dat de ouders het meeste invloed hebben op jongeren van 15 jaar van Nederlandse afkomst. De advocaat heeft de meeste invloed op jongens van 13 jaar van verschillende etnische achtergronden. De parketsecretaris heeft de meeste invloed op jongeren van 14 jaar van Nederlandse afkomst. De bejegening tijdens de zitting blijkt een kleine invloed te hebben op de keuze van de jongeren. Geen van deze omgevingsinvloeden kan echter op zichzelf staand de keuze van de jongere voorspellen.

Inleiding

Overlast van jongeren is een groot probleem in Nederland. Het gaat hierbij vaak over jongeren die spijbelen, op straat of pleinen rondhangen of zorgen voor een andere vorm van overlast. Soms gaat deze overlast over in jeugdcriminaliteit. Jongeren plegen dan misdrijven, zoals geweld, diefstal of mishandeling. Het komt regelmatig voor dat jeugdcriminaliteit aan de orde komt in de media waardoor dit een snel groeiend probleem lijkt en er wordt geïmpliceerd dat jongeren op steeds jongere leeftijd ernstigere delicten gaan plegen. Er heerst de gedachte dat het de verkeerde kant op gaat met de jeugd en dat er ingegrepen moet worden door de overheid. Zo blijkt ook uit een brief, welke recentelijk is geschreven door Dhr. Teeven, staatssecretaris van Veiligheid en Justitie, hoe groot de belangstelling voor het jeugdstrafrecht op dit moment is. Teeven pleit in zijn brief voor een adolescenten strafrecht wat aangepast is op het ontwikkelingsniveau van jongeren tussen de 16 en 23 jaar waarbij flexibelere leeftijdsgrenzen worden gehanteerd en er een uitbreiding in straffen zal worden gemaakt. Dit om de jeugdcriminaliteit te verminderen. Het beeld omtrent de groei is volgens Weijers en Eliaerts (2008) echter niet eenduidig. Wanneer er wordt gekeken naar recent onderzoek naar de groei van jeugdcriminaliteit blijkt dat er geen wetenschappelijk bewijs is voor deze groei en de bewering dat jongere adolescenten ernstigere misdrijven plegen (Weijers & Eliaerts, 2008; Weijers & Imkamp, 2008).

In 1995 heeft er, mede door de vermeende groei in de jeugdcriminaliteit, al een verandering plaatsgevonden binnen het jeugdstrafrecht. Er is toen in het Wetboek van Strafrecht een herziening gemaakt van het jeugdstrafrecht. Sindsdien kan de Officier van Justitie (OvJ) een transactievoorstel doen tijdens het Onderhoud ten Parkette zitting (OTP-zitting) of Transactie In Persoon Zitting (TRIP-zitting) (de Jonge & van der Linden, 2007). Deze zitting is ontstaan omdat er voor 1995 alleen de mogelijkheid was om een jongere een HALT-afdoening op te leggen of door te gaan met strafvervolging. Deze afdoeningen waren samen ontoereikend aangezien het jeugdrecht handelt vanuit het beginsel 'niet vervolgen, tenzij het niet anders kan' (van der Linden, ten Siethoff & Zeijlstra-Rijpstra, 2009). De sancties bij een HALT-afdoening en strafvervolging bij de kinderrechter bleken te veel van elkaar te verschillen qua ernst. De TRIP-zitting biedt daarom sindsdien de OvJ de mogelijkheid om een jongere een transactie aan te bieden. Een jongere kan deze transactie wel aannemen of niet aannemen. De TRIP-zitting wordt uitgevoerd door de parketsecretaris welke, uit naam van de OvJ, bekijkt of de jongere op basis van de bovenstaande voorwaarden in aanmerking komt voor een transactie aanbod.

Met ingang van 1 februari 2008 is de Wet OM-afdoening in werking getreden. Het is de bedoeling dat deze de plaats inneemt van de transactie. Bij de Wet OM-afdoening heeft de OvJ meer bevoegdheden dan het hiervoor besproken officiersmodel. De overgangsregeling tussen de transactie en de strafbeschikking is nog in werking en zorgt niet voor een onmiddellijke afschaffing van de transactie. Deze zal daarom nog enige tijd in werking blijven. De Wet OM-afdoening geeft het Openbaar Ministerie (OM), net als bij de TRIP-zitting, de mogelijkheid misdrijven waarop maximaal zes jaar gevangenisstraf staat, en overtredingen buiten de rechter om af te doen. Het verschil is dat bij de Wet OM-afdoening het OM de zaken afdoet door een strafbeschikking uit te vaardigen en niet door middel van een transactie. Hiermee kan het OM een zaak bestraffen én vervolgen. Een strafbeschikking komt, vergeleken met de transactie, meer overeen met een rechterlijke veroordeling. Als degene aan wie een strafbeschikking is uitgevaardigd het daar niet mee eens is, kan hij bij het OM verzet instellen. Hierdoor komt de zaak alsnog bij de rechter terecht die de zaak opnieuw, helemaal beoordeelt (Van der Waal, 2009; van Zaane, 2009)

Dit onderzoek zal zich richten op de volgende onderzoeksvraag wat betreft TRIP-zittingen; Welke externe factoren zijn van invloed op de keuze van jongeren om tijdens de TRIP-zitting het transactievoorstel wel of niet te accepteren? Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen de volgende deelvragen; Wat is de invloed van ouders op de keuze van de jongere tijdens de TRIP-zitting?; Wat is de invloed van de advocaat op de keuze van de jongere tijdens de TRIP-zitting?; Wat is de invloed van de parketsecretaris op de keuze van de jongere tijdens de TRIP-zitting?; Wat is de invloed van de bejegening tijdens de TRIP-zitting op de keuze van de jongere?

Onderzoeksrelevantie kan worden verdeeld in twee onderdelen; namelijk wetenschappelijke relevantie en maatschappelijke relevantie. De wetenschappelijke relevantie ontstaat door de huidige status van onderzoek en gepubliceerde literatuur en is vooral gebaseerd op een gemis in kennis over een bepaald onderwerp. Wanneer er gekeken wordt naar de bestaande literatuur wat betreft de sociale wetenschappen en het strafrecht wordt duidelijk dat er naar beide onderwerpen afzonderlijk veel onderzoek is gedaan. Wanneer er echter gekeken wordt naar de samenhang of de samenwerking tussen deze vakgebieden is het onderzoek schaars. Er blijkt weinig onderzoek te zijn naar de rol van de jongeren in het jeugdstrafrecht ondanks dat er reeds, specifiek voor jongeren, artikelen aanwezig zijn binnen het Wetboek van Strafrecht. Daarnaast is er weinig onderzoek gedaan naar de invloed van buitenstaanders (zoals de ouders, advocaat en de personen die betrokken zijn bij het afhandelen van het strafproces vanuit de rechtbank) wat van grote invloed kan zijn op de rol van de

jongere en het gedrag van de jongere tijdens het strafproces. Tijdens een TRIP-zitting besluit de jongere zelf of hij/zij de transactie aan zal accepteren of niet. Deze keuze is van grote invloed op het verloop van het strafproces. Uit literatuur komt naar voren dat de jongere beïnvloedt wordt door de bovengenoemde personen uit de omgeving en dat zij dus een rol kunnen spelen in het strafproces van de jongeren, wat zowel negatieve als positieve gevolgen kan hebben. Dit onderzoek richt zich dan ook op de invloed van de aanwezigen tijdens een TRIP-zitting.

De maatschappelijke relevantie refereert aan een praktisch probleem dat een gerichte doch wetenschappelijk onderbouwde oplossing nodig heeft. Het transactievoorstel dat in 1995 is ingevoerd zorgt voor een snellere en meestal lichtere afdoening van het gepleegde delict dan wanneer de jongere voor de kinderrechter moet komen. De jongere zou het meest gebaat zijn bij de keuze voor een afdoening bij de OvJ omdat dit in hun voordeel is aangezien de gevolgen wat betreft de documentatie op het strafblad kleiner zijn bij vervolging bij de TRIP-zitting dan wanneer er strafvervolging plaatsvindt bij de kinderrechter. Het is echter de vraag of de betrokkenen tijdens de TRIP-zitting niet van invloed zijn op deze keuze. Het is dan niet duidelijk of de jongere daadwerkelijk iets leert van de straf of dat hij/zij de straf aanneemt om een hogere straf te voorkomen of om de adviezen van de betrokkenen uit te voeren. De jongere is dan niet intrinsiek gemotiveerd en neemt dus geen besluit op basis van zijn eigen mening. Dit zou kunnen zorgen voor een grotere kans op recidive omdat intrinsiek gemotiveerde jongeren meer leren van de straf en minder snel de keuze maken opnieuw de criminaliteit in te gaan. Dit zorgt voor een toename in jeugdcriminaliteit.

Theoretisch kader

Hieronder zal er allereerst ingegaan worden op de geschiedenis van het jeugdstrafrecht om een kader te schetsen waarbinnen dit onderzoek wordt uitgevoerd. Vervolgens zal er worden ingegaan op de motivatie en het besluitvormingsproces bij jongeren. Als laatst zal er worden ingegaan op het theoretisch kader rondom de verschillende deelvragen met betrekking tot de omgevingsfactoren die worden onderzocht binnen dit onderzoek.

Het Jeugdstrafrecht

Jongeren zetten zich tijdens hun pubertijd af tegen hun ouders en andere vormen van gezag. Veel gedrag is sterk leeftijdsgebonden en vraagt zelden om een strafrechtelijke reactie. Er dienen echter ook voor deze groep grenzen gesteld te worden. Niet elk ongeoorloofd gedrag

kan worden afgedaan met een beroep op het feit dat het een jongere betreft. Bij de overschrijding van deze grenzen komen we op het terrein van het jeugdstrafrecht.

In dit onderzoek wordt gesproken over jeugdrecht en jeugdstrafrecht. Volgens van der Linden et al. (2009) omvat het jeugdrecht alle wettelijke bepalingen met betrekking tot minderjarigen, hun juridische relatie met ouders en hun bijzondere positie in de maatschappij. Van verschillende gedragingen is in de wet bepaald dat deze strafbaar zijn. Dit geldt ook voor jongeren, maar dan heeft men te maken met het jeugdstrafrecht. Als er wordt gesproken van jeugdigen of jongeren betreft dit personen tussen 12 en 18 jaar. Op deze groep zijn, sinds het begin van de 19de eeuw, speciale regels van toepassing die worden weergegeven in termen van jeugdstrafrecht en jeugdstrafprocesrecht. In het Wetboek van Strafrecht en in het Wetboek van Strafvordering is een aparte sectie die zich specifiek op jongeren richt. Jongeren in het jeugdstrafrecht worden nog niet geheel verantwoordelijk gesteld voor hun gedragingen, vanwege het uitgangspunt dat de jongere nog niet is uitgegroeid en nog onervaren is in het leven. Er zijn voor jongeren daarom speciale sancties, inrichtingen en andere rechtbankprocedures die verschillen van die voor volwassenen (Weijers & Imkamp, 2008). Voor jeugdige personen die een strafbaar feit hebben gepleegd gelden er dus niet alleen de algemene regels. In het Wetboek van Strafrecht en het Wetboek van Strafvordering is er voor elk strafbaar feit wettelijk vastgelegd hoe ernstig dit strafbaar feit de jongere wordt aangerekend. Zo wordt er onderscheid gemaakt tussen de ernstiger delicten (misdrijven) en eenvoudiger delicten (overtredingen). Daarnaast heeft het jeugdstrafrecht een educatieve en pedagogische taak. Dit houdt in dat er rekening gehouden moet worden met verschillende pedagogische aspecten omdat de jongeren nog niet volgroeid/volwassen zijn. Ten eerste is het begrip van de jongeren van het rechtssysteem minder dan bij volwassenen. Ook hebben jeugdige delinquenten vaak een ontwikkelingsachterstand. Daarnaast begrijpen jeugdigen de gevolgen op lange termijn vaak minder goed. En als laatste is de invloed van de omgeving en het functioneren van de rechtbank van grotere invloed als het gaat om jongeren (van der Linden et al., 2009). De rechtbank moet dus zowel een pedagogisch als een bestraffend karakter hanteren, rekening houdend met de bovengenoemde punten (Weijers & Imkamp, 2008).

Een strafzaak kan op verschillende niveaus worden afgehandeld (zie ook bijlage 1: overzicht strafproces/afdoeningsniveau). Wanneer de politie een individu aanhoudt begint het strafproces. Eerst maakt de politie een proces verbaal op waarna zij de strafzaak op verschillende manieren kan voortzetten. Ten eerste kan de politie de zaak seponeren, wat betekent dat de politie de zaak niet verder laat beoordelen en deze laat liggen zonder het

opleggen van een straf. De politie kan ten tweede beslissen om een HALT-afdoening op te leggen. Jongeren die bekennen en niet eerder in aanraking zijn gekomen met politie of justitie, komen in aanmerking voor een HALT-afdoening. Deze HALT-afdoening bestaat uit gesprekken, het uitvoeren van werkzaamheden en/of een opdracht en indien toepasselijk het terugbetalen van de schade. Een jongere mag niet meer deelnemen aan HALT als er binnen een jaar al een verwijzing is geweest of als de jongere al twee keer een HALT-afdoening heeft gekregen. Wordt de zaak niet afgedaan met een HALT-afdoening dan wordt het proces-verbaal doorgestuurd naar de OvJ, welke de derde optie is voor de politie om een zaak af te doen. De OvJ heeft verschillende mogelijkheden om de strafzaak af te doen. Voor welke mogelijkheid de OvJ kiest wordt gebaseerd op de ernst van het delict. Ten eerste kan de OvJ beslissen om de strafzaak tegen een jongere voor te leggen aan de kinderrechter, dan wordt de jongeren gedagvaard. Daarnaast kan de OvJ de strafzaak seponeren (zowel voorwaardelijk als onvoorwaardelijk), waardoor er geen strafvervolgning plaatsvindt. Een voorwaardelijk sepot houdt in dat de jongere geen strafvervolgning krijgt, maar dat er wel een proeftijd verbonden zit aan het sepot. Bij een onvoorwaardelijk sepot krijgt de jongere geen proeftijd. Als laatste kan de OvJ ook kiezen om een transactie aan te bieden aan de jongeren (van der Linden et al., 2009). De OvJ heeft in dat geval besloten niet over te gaan tot vervolging bij de kinderrechter, maar stuurt de zaak door naar de parketsecretaris welke handelt in opdracht van de OvJ. De parketsecretaris behandelt de zaak dan op een TRIP-zitting. Het gaat dan vaak om delicten die te zwaar zijn om de jongere voor bureau HALT in aanmerking te laten komen, maar te licht voor een noodzakelijke zitting bij de kinderrechter. Een TRIP-zitting vindt alleen plaats voor jongeren die misdrijven hebben gepleegd waar een gevangenisstraf op staat van maximaal 6 jaar, waarbij het gaat om overtredingen en minder ernstige delicten. Ook wordt er gekeken naar de geschiedenis van de jongeren wat betreft criminaliteit. De jongeren die in aanmerking komen voor een TRIP-zitting zijn voornamelijk ‘first-offenders’. Een TRIP-zitting wordt meestal geleid door een parketsecretaris. Voorafgaand aan de zitting kan de parketsecretaris inlichting inwinnen bij bijvoorbeeld de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) over de persoonlijkheid en de levensomstandigheden van de jongere om een beter beeld te krijgen van de jongere en zijn beschermende -en risicofactoren.

De OvJ en de parketsecretaris kunnen voor de aanvang van de terechtzitting één of meer voorwaarden stellen ter voorkoming van de strafvervolgning wegens misdrijven. Onder deze voorwaarden vallen “dat de jongere zich houdt aan de aanwijzingen van een gezinsvoogdij-instelling (voor maximaal 6 maanden), dat de jongere een transactiebedrag betaald, dat de jongere afstand doet van de onder hem in beslag genomen voorwerpen vergoed of de schade

die door het strafbare feit is ontstaan vergoed of dat de jongere onbetaalde arbeid (werkstraf) ten algemene nutte of arbeid tot herstel van de door het strafbare feit aangerichte verricht of een leerproject volgt van maximaal 40 tot 60 uur” (van der Linden et al., 2009).

De parketsecretaris kan tijdens een TRIP-zitting verschillende straffen aanbieden. Zo bestaat er de taakstraf. Een taakstraf kan onderverdeeld worden in twee soorten straffen, de werkstraf en de leerstraf. De werkstraf is een straf waarbij jongeren moeten werken voor een non-profit organisatie geworven door de RvdK. Ongeveer driekwart van de jongeren die een taakstraf opgelegd krijgen voeren deze uit in de vorm van een werkstraf. De leerstraf is een meer pedagogische sanctie waarbij wordt getracht de jongeren een bepaalde les te leren. Ongeveer 15% van de jongeren die een taakstraf opgelegd krijgen voeren deze uit in de vorm van een leerstraf. 10% voert zowel een leerstraf als werkstraf uit. Daarnaast kan de parketsecretaris een boete opleggen (ten hoogste € 2.250,-). Door voldoening aan die voorwaarden vervalt het recht tot strafvordering. De jongere krijgt op deze manier geen strafblad, maar voldoet wel aan de voorwaarden die de OvJ stelt aan de overtreding of het misdrijf dat de jongere heeft begaan. Wanneer de jongere niet voldoet aan de voorwaarden wordt hij alsnog gedagvaard voor de kinderrechter.

Motivatie

Tijdens de TRIP-zitting krijgen jongeren de keuze om de transactie wel of niet te accepteren. Vaak spelen er verschillende factoren mee aan de keuze voor acceptatie of afwijzing van de transactie. Dit kunnen zowel persoonlijke factoren als factoren uit de omgeving zijn en deze factoren kunnen zwaar of minder zwaar meewegen in het besluitvormingsproces van de jongeren. Deze factoren komen voort uit de motivatie van de jongeren om de transactie wel of niet aan te nemen (Weijers, 2008).

Er kan bij de motivatie gedacht worden aan intrinsieke motivatie en aan extrinsieke motivatie. Van intrinsieke motivatie wordt gesproken als de activiteit op zich bevredigend is. De jongere doet dingen die in zichzelf belonend zijn. Er wordt van extrinsieke motivatie gesproken als de jongere met de activiteit iets anders verkrijgt wat bevredigend is, oftewel indirecte bevrediging. Het motief is hierbij veelal het voorkomen van een ernstigere straf of om ergere gevolgen en een langer beloop te voorkomen. Jongeren die op deze wijze extrinsiek gemotiveerd zijn zullen op den duur moeilijker tot blijvende verandering te bewegen zijn en zullen het nut van de straf minder goed inzien (Menger & Krechtig, 2008).

Daarnaast kan er gesproken worden van interne en externe motivatie. Bij interne motivatie doet een jongere iets voor zichzelf omdat het hem/haar winst oplevert. Dit zijn de

jongeren die zelf willen veranderen. Wanneer een jongere extern gemotiveerd is doet hij/zij iets omdat het van anderen moet. Hij voegt zich naar wat anderen van hem vragen (Menger & Krechtig, 2008). Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan jongeren die een transactie accepteren omdat hun ouders of advocaat dit willen. Welke motivatie de jongeren heeft is van grote invloed op de keuze om wel of niet de transactie op de TRIP-zitting te accepteren. Belangrijk is dus te onderzoeken welke factoren er van invloed zijn op de jongere en zijn/haar keuze om de transactie wel of niet te accepteren.

In dit onderzoek wordt er voornamelijk gekeken naar de externe motivatie van de jongeren aangezien het onderzoek zich richt op de invloed van de aanwezigen tijdens een TRIP-zitting.

Het besluitvormingsproces van jongeren

Het besluitvormingsproces is van grote invloed op het maken van beslissingen in het dagelijks leven. Ook in het jeugdstrafrecht wordt er steeds meer aandacht besteed aan het besluitvormingsproces van jongeren. Hierbij gaat het voornamelijk over de gedachte of jongeren zelf kunnen beslissen of ze schuldig of niet-schuldig pleiten of de keuze voor het informeren van de advocaat over de hun delict (Kambam & Thompson, 2009). Bij het besluitvormingsproces kan in het kader van het jeugdstrafrecht ook gedacht worden aan de TRIP-zitting. Tijdens deze zitting moet de jongere namelijk zelf de keuze maken om te kiezen voor de straf of voor dagvaarden. Het besluitvormingsproces zou hierop van invloed kunnen zijn en omstanders zullen van invloed zijn op het besluitvormingsproces van de jongeren.

Het proces van besluitvorming is zeer complex en wordt beïnvloed door verschillende variabelen (Kambam & Thompson, 2009). Ook hangen veel beslissingen samen met gevolgen voor de toekomst. Deze kunnen niet altijd voorspeld worden en het vergt veel vaardigheden om deze te kunnen voorspellen. Crone en Van Molen (2007) geven in hun onderzoek aan dat jongeren tussen de 8-14 jaar nog moeilijk naar consequenties in de toekomst kijken en dus eerder bezig zijn met directe beloning. Dit betekent dat het nemen van positieve beslissingen voor de toekomst pas in de latere adolescentie wordt ontwikkeld. Hierbij kan, in het kader van de TRIP-zitting, worden gedacht aan het ontwijken van de straf doormiddel van het afwijzen van de transactie. Jongeren tussen 14-18 jaar lijken echter beter deze toekomstige consequenties in te zien en is het proces van besluitvorming verder ontwikkeld. Ook Nelissen (2008) en Nuytiens, Christiaens en Eliarts (2008) geven aan dat het proces betreffende de keuze om te stoppen met criminaliteit samenhangt met het toekomstperspectief en de omgeving. Om te komen tot een besluit om te stoppen met criminaliteit zijn er veranderingen

in de directe oorzaken van het crimineel gedrag nodig. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om veranderingen in levensloopomstandigheden (bijv. in werk, huwelijk, buurt). De veranderingen in levensloopomstandigheden zijn van invloed op het besluitvormingsproces. Ook geeft Nelissen (2008) aan dat een partner, familie en vrienden van belang zijn voor het nemen van het besluit om te stoppen met criminaliteit of voor het volhouden van het stoppen met crimineel gedrag. Denkbaar is dat zij ook van invloed zijn op de besluitvorming omtrent het wel of niet accepteren van een transactie tijdens een TRIP-zitting. Als laatst geeft Nelissen (2008) nog aan dat een veranderd zelfbeeld van grote invloed is op het besluitvormingsproces en de motivatie om te stoppen met crimineel gedrag. Hierbij gaat het om een intern proces waarbij diegene die het crimineel gedrag vertoont tot herbedenking komt wat betreft de belangrijke en minder belangrijke dingen in zijn leven. (Nuytiens et al., 2008).

Kambam en Thompson (2009) geven aan dat het proces van besluitvorming daarnaast beïnvloed kan worden door het gevoel geaccepteerd te willen worden door mensen uit de omgeving (vrienden, ouders of familie). Dit geeft de urgentie aan van onderzoek naar de invloed van de ouders op deze besluitvorming aangezien deze invloed kan hebben op de keuze van de jongere tijdens een TRIP-zitting. Daarnaast zijn de advocaat en de parketsecretaris aanwezig bij een TRIP-zitting.

Peterson-Badali en Abromovitch (1992) beschrijven dat een jongere al een bepaalde kennis van het jeugdstrafrecht nodig heeft om goed te kunnen deelnemen in het strafproces. Ook moeten ze de rol van de advocaat kunnen begrijpen willen ze de mening van de advocaat goed kunnen beoordelen en deze op een adequate manier kunnen verwerken in hun besluitvormingsproces. Er wordt verwacht dat er uit dit onderzoek naar voren komt dat zowel de ouders als de advocaat en de parketsecretaris van invloed kunnen zijn op de keuze om de transactie wel of niet te accepteren.

Invloed van de ouders

Uit onderzoek van een studie van Van der Waal (2009) komt naar voren dat de aanwezigheid van ouders en de betrokkenheid van ouders tijdens de TRIP-zitting van grote invloed is op het beloop van de zitting. Zo hebben ouders het recht om aanwezig te zijn tijdens de zitting, hier wordt zelfs de voorkeur aan gegeven (Van der Waal 2009). Daarnaast worden ouders in de gelegenheid gesteld om iets te zeggen over het delict of de persoonlijke omstandigheden van de jongeren. Ze worden actief bij de zitting betrokken. Echter is er niet eerder onderzocht wat de invloed van ouders is op de keuze van een jongere tijdens een TRIP-zitting. Uit het onderzoek van Van der Waal (2009) komt wel naar voren dat ouders vaak het voortouw nemen

wanneer de jongere een transactie aangeboden krijgt. Van der Waal (2009) geeft in zijn onderzoek aan dat de beslissing wat betreft het wel of niet accepteren van de transactie vaak in samenspraak gaat met de ouders. Om te bekijken wat de invloed van ouders zou kunnen zijn is het belangrijk te ondervinden wat de algemene rol is van de ouders in het maken van beslissingen van een jongere.

Eerder onderzoek naar de relatie tussen ouders en jongeren was voornamelijk gericht op de unidirectionele invloeden op elkaar. Deze invloeden hebben echter veel verschillende richtingen en deze zijn dus niet eenzijdig zoals eerder gedacht (Beveridge & Berg, 2007). De interacties tussen ouders en jongeren kunnen zowel voor verschil in eigen gedrag en uitkomsten zorgen, maar ook voor een verschil in gedrag en uitkomsten van de ander. Er is sprake van een wederzijdse beïnvloeding. Hierbij gaat het om transactionele processen, waarbij de ouders invloed hebben op de adolescent en de adolescent op de ouder. Ouders en kind hebben door de relatie die zij hebben, grote invloed op elkaars gedrag en gedachten (Beveridge & Berg, 2007; Cook, 2001). Beveridge en Berg (2007) geven aan dat deze interactie tussen jongeren en ouder bestaat uit drie onderdelen: autonomie, controle en de mate van warmte en vijandigheid. In de adolescentie ontwikkelen jongeren een gevoel van zelfbewustheid en identiteit waarin hun eigen overtuigingen, gewoontes en persoonlijke waarden worden ontwikkeld. Jongeren vragen meer autonomie van hun ouders naarmate zij zich ontwikkelen. Ze willen onafhankelijk zijn, hechten meer waarde aan vrienden, bekritisieren ideeën van ouders, vertrouwen meer op zichzelf en minder op het advies van ouders en zien ouders niet meer als almachtig. Er vindt dan een verschuiving plaats in de interactie tussen de ouders en de jongere. Ook zijn er cognitieve veranderingen in de adolescentie die samenhangen met de mate van controle. De cognities worden meer geavanceerd, abstract, relativistisch en hypothetisch wat ertoe leidt dat jongeren meer controle willen hebben over hun eigen besluiten, planning en onderhandelingen, maar ook over die binnen de familie. Fysieke veranderingen in de puberteit geven jongeren en ouders het idee dat ze een nieuwe fase ingaan binnen de ontwikkeling. De relatie tussen de ouder en jongere verandert op het gebied van warmte en vijandigheid omdat de jongere het idee krijgt de ouder minder nodig te hebben. Hierdoor gaat de jongere meer negatief reageren op suggesties van ouders en hebben zij minder behoefte aan regie van ouders. Maccoby (2000) benadrukt in zijn onderzoek dat kinderen en jongeren functioneren op een bepaald ontwikkelingsniveau wat betreft het naleven van suggesties en eisen van ouders. Er blijkt dus sprake van een wederzijdse beïnvloeding. De mate van beïnvloeding hangt echter af van het ontwikkelingsniveau van de jongere.

Ouders zijn echter nooit de enige bron van invloed op kinderen en jongeren. Wanneer kinderen ouder worden zijn zij steeds vatbaarder voor de invloed van vrienden, school, leerkrachten en televisie (Maccoby, 2000). Deze bovenstaande ontwikkelingen gaan door gedurende de adolescentie en zouden van grote invloed kunnen zijn op de keuzes van jongeren. De verwachting is dan ook dat er leeftijdsverschillen zijn wanneer er wordt gekeken naar de invloed van ouders op de keuze van een jongere tijdens een TRIP-zitting.

Er zou op het gebied van de invloed van ouders ook nog gedacht kunnen worden aan verschillen tussen etnische groepen. Wanneer er gekeken wordt naar het verschil tussen collectivistische culturen (niet-westerse culturen: Marokkaanse, Turkse en Surinaamse achtergrond e.d.) en individualistische culturen (westerse culturen: Nederlandse achtergrond) kan aangegeven worden dat de autonomie bij individualistische culturen steeds meer op de voorgrond komt te staan naarmate de adolescenten ouder worden. Bij een collectivistische cultuur is, en blijft, er vaak sprake van een groot respect en gehoorzaamheid ten opzichte van ouders, oudere broers of zussen en andere autoritaire personen. Verwacht zou dus kunnen worden dat jongeren uit een collectivistische cultuur onder grotere invloed staan van hun ouders wat betreft hun keuze op de TRIP-zitting dan jongere van een individualistische cultuur (Huiberts, Meeus, Oosterwegel & Vollebergh, 2002).

Chao (2001) geeft aan dat de opvoedingsstijl van ouders meestal kan worden gezien als de kwaliteit en betekenis van de ouder-kind relatie (bijvoorbeeld de kwaliteit van de relatie en de invloed van ouders op kind en kind op ouders wat betreft opvoedstijl). Daarnaast geven Chao (2001) en Beveridge en Berg (2007) aan dat de relatie die kinderen en jongeren met hun ouders hebben van grote invloed is op hun ontwikkeling en de hierbij behorende ontwikkeling van autonomie zoals hierboven beschreven. Verwacht wordt dat de kwaliteit van de relatie met ouders van invloed kan zijn op de mate van invloed van ouders op de keuze die de jongere maakt tijdens de zitting.

Naar aanleiding hiervan wordt er in dit onderzoek gekeken naar de invloed van de ouders/verzorgers van de jongere op de keuze om de transactie wel of niet te accepteren tijdens een TRIP-zitting. Er wordt verwacht dat de ouders en de jongere tijdens een TRIP-zitting ook van grote invloed op elkaar zijn en dat deze invloed dus afhangt van bijvoorbeeld de opvoeding, de leeftijd, het geslacht en het ontwikkelingsniveau van de jongere.

Invloed van de advocaat

Uit onderzoek van Van Zaane (2009) blijkt dat de advocaat van grote invloed is op het verloop van een TRIP-zitting. Zo bleek dat de raadsman zich vaak slecht had voorbereid en daardoor

weinig kon betekenen voor de jongere op het gebied van advies en bijstand. Daarnaast was er een groot verschil tussen raadsmanen wat betreft de aanpak en het doel van het gesprek tijdens de zitting. De ene keer was de houding van de advocaat meer onderhandelend, de andere keer was het meer pedagogisch. Dit bleek van invloed te zijn op het advies dat de advocaat gaf aan de jongere wat betreft het wel of niet aannemen van de transactie (Van Zaane, 2009). In het onderzoek van Van Zaane (2009) is echter alleen onderzoek gedaan naar de rol van de raadsman tijdens de TRIP-zitting en niet naar zijn invloed op het wel of niet accepteren van de transactie door de jongere. Belangrijk is om te bekijken of de advocaat van invloed is op de keuzes van de adolescent en wat zijn rol is in de voorkennis van de jongere wat betreft het rechtssysteem.

De advocaat is bij de TRIP-zitting aanwezig om de juridische belangen van de jongere te verdedigen. Hij geeft de jongere advies tijdens en eventueel voor de zitting. De advocaat moet, wat betreft volwassenen cliënten, altijd zorgen voor juridische ondersteuning en het behartigen van de wensen en belangen van de cliënt. Dit is echter voor minderjarigen anders wegens hun emotionele en cognitieve onrijpheid. De relatie tussen een advocaat en een adolescente cliënt blijkt veel te verschillen met de relatie van een advocaat met een volwassen cliënt. Daarnaast blijkt dat de rol van een adolescente cliënt in het rechtssysteem veel kleiner is dan die van een volwassene cliënt (Peterson-Badali & Abromovitch, 1992). Voor het aansturen van en samenwerken met een advocaat heeft een jongere veel vaardigheden nodig. Peterson-Badali en Abromovitch (1992) geven aan dat kinderen en adolescenten in ieder geval enige kennis van het rechtssysteem nodig hebben om een zinvolle rol in het rechtssysteem in te kunnen vullen. Deze rolvervulling en de vaardigheden lijken zich te ontwikkelen naarmate de adolescent ouder wordt (Peterson-Badali, Abromovitch & Duda, 1997). Verwacht zou kunnen worden dat jongeren die voor de TRIP-zitting ingelicht zijn door hun advocaat, door deze van te voren te spreken, meer invloed ervaren van hun advocaat dan jongeren die de advocaat niet gesproken hebben. Maccoby (2000) geeft in zijn onderzoek aan dat jongeren in de loop der jaren niet alleen een andere kijk krijgen op het naleven van suggesties van ouders, ook lijkt dit zo te zijn voor andere volwassenen of autoritaire personen. Belangrijk is dus, te onderzoeken wat de rol van de advocaat is en de hoe relatie van de advocaat en de cliënt is tijdens de TRIP-zitting omdat verwacht zou kunnen worden dat de advocaat van invloed is op de keuze van de jongere.

Op basis van de literatuur zou gezegd kunnen worden dat oudere jongeren (16-17 jaar) wellicht meer zouden kunnen profiteren en beter zouden kunnen luisteren naar de adviezen van hun advocaat tijdens een TRIP-zitting omdat zij meer kennis van het rechtssysteem lijken te

hebben wegens hun ontwikkelingsniveau. Daarentegen zou het ook zo kunnen zijn dat oudere jongeren meer uitgaan van hun eigen gedachten wat betreft de keuze die zij maken aangezien hun besluitvormingsproces verder is ontwikkeld en zij minder waarde hechten aan het advies en de gedachten van volwassenen. Een voorspelling wat betreft de rol van de advocaat is dus lastig te doen omdat op basis van de bovenstaande literatuur de invloed van de advocaat op de jongeren zou dus twee kanten uit kunnen vallen.

Er kan op het gebied van de invloed van de advocaat ook nog gedacht worden aan verschillen tussen etnische groepen en geslacht. Aangezien hier nog weinig onderzoek naar gedaan is worden hier nog geen verwachtingen over opgesteld, maar er zal hier wel onderzoek naar worden gedaan.

Invloed van de parketsecretaris

In het onderzoek van Peterson-Badali en Abromovitch (1992) komt naar voren dat adolescenten vaak niet op de hoogte zijn van de functie van de verschillende personen binnen een zitting. Zo wisten ze bijvoorbeeld niet dat de rechter een onpartijdig persoon is. Weinig kennis over de rol van een persoon tijdens een zitting (zoals een parketsecretaris bij een TRIP-zitting) zou van invloed kunnen zijn op de keuzes die de adolescenten maken tijdens een TRIP-zitting en welk gedrag ze zullen vertonen. Tijdens een TRIP-zitting is het erg belangrijk om te weten welke keuzes je kunt maken en welke functie de parketsecretaris heeft om een zo goed mogelijke beslissing te nemen wat betreft de transactie. Maccoby (2000) geeft in zijn onderzoek aan dat jongeren in de loop der jaren niet alleen een andere kijk krijgen op het naleven van suggesties van ouders. Dit lijkt ook zo te zijn voor andere volwassenen of autoritaire personen. Verwacht wordt dat de parketsecretaris invloed heeft op de keuze van de jongere tijdens een TRIP-zitting. Maccoby (2000) geeft ook aan dat de mate van afhankelijkheid en gehoorzaamheid van en naar volwassenen kleiner wordt naarmate de jongeren ouder worden en dat het gevoel van autonomie vergroot. Verwacht wordt dat de invloed van de parketsecretaris verminderd naarmate de jongeren ouder worden, omdat het begrip van de jongeren over de rol van deze persoon groeit.

Invloed van bejegening tijdens de zitting

In zijn onderzoek geeft Tyler (2009) aan dat de ideeën of beoordelingen die mensen hebben over de rechtvaardigheid waarmee zij behandeld worden, hun gedachte, gevoelens en gedrag beïnvloeden. Binnen een groep, organisatie of maatschappij wordt rechtvaardige behandeling gezien als een concept waar grote waarde aan gehecht wordt omdat deze invloed heeft op de

welwillendheid van mensen. Murphy en Tyler (2008) geven daarnaast ook aan dat wanneer gezaghebbende personen anderen mensen behandelen met vertrouwen, eerlijkheid, respect en neutraliteit, deze mensen welwillender zullen zijn om mee te werken en sneller mee zullen gaan met de beslissingen en regels van deze gezaghebbende persoon. Procedurele rechtvaardigheid blijkt de grootste invloed te hebben (Tyler, 2009). Dit betekent dat wanneer mensen reageren op instellingen of autoritaire personen binnen het rechtssysteem, zij voornamelijk focussen op welke besluiten deze personen en instellingen maken, de manier waarop dit gebeurt en hoe de mensen worden behandeld tijdens het proces (Tyler, 2009). Verwacht wordt dat een rechtvaardige behandeling tijdens een TRIP-zitting dus van grote invloed zou kunnen zijn op de keuze, de welwillendheid om mee te werken en het gedrag van de jongeren tijdens de zitting en zijn houding ten opzichte van de aangeboden sanctie.

Het lijkt zo te zijn dat de invloed van de advocaat en ouders maar ook de invloed van andere betrokkenen (parketsecretaris) en de bejegening tijdens de zitting invloed kunnen hebben op de keuze van jongeren om de transactie te accepteren. Het is van belang om, ter bescherming van de jongeren, de invloed van factoren uit de omgeving te onderzoeken. De factoren waarvan verwacht wordt dat ze de meeste invloed hebben op de keuze van jongeren om de transactie wel of niet te accepteren zijn de invloed van ouders (als zij aanwezig zijn bij de zitting), de rol van de advocaat en de rol van de parketsecretaris. Ook wordt er een invloed verwacht van de bejegening tegenover de jongeren tijdens de zitting, wat invloed kan hebben op de motivatie van de jongere om de transactie wel of niet te accepteren.

Methode

Allereerst zullen de achtergrondvariabelen van de participantengroep besproken worden. Vervolgens zullen de procedure en de meetinstrumenten worden beschreven. Tenslotte zal een beschrijving worden gegeven van de data-analyse waarmee antwoord gegeven zal worden op de volgende onderzoeksvraag: welke externe factoren zijn van invloed op de keuze van jongeren om tijdens de TRIP-zitting het transactievoorstel wel of niet te accepteren?

Participanten

De data voor dit onderzoek zijn verzameld met een heterogene steekproef bij jongeren die verdacht worden van een delict (N=68) afkomstig van TRIP-zittingen bij het Openbaar Ministerie van 's-Gravenhage te Nederland. De participanten hebben een leeftijdsbereik van 13 tot 18 jaar (*M*leeftijd = 15.5). De exacte spreiding van sekse in de steekproef is 49 jongens (72,1%) waarvan de gemiddelde leeftijd 15.4 jaar is en 19 meisjes (27,9%) waarvan de

gemiddelde leeftijd 15.6 jaar is. In bijlage 5 is de verdeling te zien voor de verschillende leeftijd voor de groep meisjes en jongens.

Wat betreft etniciteit hebben 34 jongeren (50%) de Nederlandse etniciteit, 9 (13,2%) de Marokkaanse, 5 (7,4%) de Turkse, 4 (5,9%) de Surinaamse, 4 (5,9%) de Poolse, 3 (4,4%) de Antilliaanse en 9 jongeren (13,2%) hadden een andere etniciteit. De andere etniciteit bestaat uit een groep jongeren die ouders hebben met een verschillende etnische achtergrond ¹.

Het Openbaar Ministerie heeft regels opgesteld wanneer jongeren in aanmerking komen voor een transactievoorstel. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen ‘first offenders’² en recidivisten. In de steekproef zijn 39 jongeren (57,4%) ‘first offender’ en hebben 29 jongeren (42,6%) al eerder een delict gepleegd. In de steekproef (N=68) accepteert meer dan driekwart van de jongeren (N=55, 80,9%) de transactie. Minder dan een kwart accepteert de transactie niet (N=13, 19,1%). Ook kan er een onderscheid gemaakt worden in schuldbekentenis. Een meerderheid van de jongeren bekent schuld (N=40, 58,8%), ongeveer een kwart bekent deels schuldig te zijn (N=15, 22,1%). Een kleine minderheid ontkent schuldig te zijn aan het delict waarvan hij verdacht wordt (N=13, 19,1%).

Er vinden meerdere dagen per week TRIP-zittingen plaats. Er is echter niet bij alle zittingen geobserveerd en daarnaast worden de jongeren door het Openbaar Ministerie toegewezen aan een zitting, waardoor de onderzoekers geen invloed hebben op de toewijzing van de steekproef. Het gaat hierdoor om een selecte steekproef in dit onderzoek (Baarda, 2009).

Van de 60 adolescenten aan wie is gevraagd mee te werken hebben 58 adolescenten (96,6%) deelgenomen aan het interview. Bij de twee adolescenten die geweigerd hebben deel te nemen, is alleen gebruik gemaakt van de observatielijst en dossieranalyse tijdens het analyseren van de data. Daarnaast zijn er nog acht aanvullende dossieranalyses gedaan. Van deze 8 participanten zijn geen observatielijsten ingevuld en interviews afgenomen. Bij deze participanten is bij de data-analyse alleen gebruik gemaakt van de dossieranalyse.

Procedure en meetinstrumenten

Dit onderzoek is onderdeel van een grootschalig rechtbankonderzoek van de Universiteit van Utrecht. In het grootschalige onderzoek worden door middel van observatielijsten gegevens

¹ de jongeren die in de groep ‘overige etniciteit’ zijn geplaatst hebben of ouders die beiden een verschillende etniciteit hebben, waardoor geen eenduidig label toegekend kon worden aan de jongere of jongeren die ouders hadden met dezelfde etniciteit, maar waarvan de groep op zichzelf staand te klein wordt bevonden.

² de jongeren die voor het eerste een delict plegen

verzameld over ouderparticipatie en bejegening in de rechtbank. Deze observatielijsten zijn ook gebruikt voor dit onderzoek.

De observatielijsten moeten inzicht geven in het strafproces van de jongeren en de verschillen tussen rechtbanken. Er is echter in dit onderzoek niet ingegaan op verschillen tussen rechtbanken, omdat er alleen geobserveerd is in de rechtbank van Den Haag. Het betreft dan ook een case-study van Den Haag (Baarda, 2009; Landsheer, 't Hart, de Goede & van Dijk 2003). Voor dit onderzoek is er gebruik gemaakt van een dossieranalyse (bijlage 2), een observatielijst (bijlage 3) en een interview met de jongeren (bijlage 4). Voorafgaand aan de zitting is het dossier van de jongeren geanalyseerd waarin zich een raadsrapport en een proces-verbaal bevinden. Deze dossiers zijn opgevraagd bij de parketsecretaris, die de dossiers ter voorbereiding in zijn/haar bezit heeft. De dossiers zijn geanalyseerd op persoonsgegevens, gezinssituatie, delict, middelengebruik, schoolgang, contact met hulpverlening en medewerking bij de politie en de Raad voor de Kinderbescherming. Voor toestemming voor aanwezigheid bij de TRIP-zittingen is er contact geweest met de desbetreffende parketsecretaris. Voorafgaand aan de zitting heeft de parketsecretaris toestemming gevraagd aan de jongere, de advocaat en de ouders. Wanneer er toestemming was gegeven is er tijdens de zitting geobserveerd aan de hand van een observatielijst, waarop gescoord werd op een vijfpuntschaal betreffende de uitleg van de parketsecretaris, het begrip van de jongere, de inhoud en communicatie met de jongere en ouders en het moreel besef van de jongere. Aan het begin van de zitting is er aan de jongere gevraagd na afloop deel te nemen aan het interview. Bij akkoord is er een interview afgenomen met betrekking tot de voorbereiding, het verloop en de afronding van de strafzaak. Het interview is op basis van de onderzoeksvragen vooraf opgesteld en richt zich op de informatieverstrekking, de invloed van de parketsecretaris, de advocaat en de ouders op de keuze van de jongeren wat betreft het transactievoorstel. Daarnaast geeft het interview inzicht in de invloed van culturele achtergrond en opleidingsniveau op motivatie. Gedurende de gehele procedure is er uitleg gegeven over het onderzoek en werd de vertrouwelijkheid van informatie een aantal keer benadrukt door de onderzoekers. De anonimiteit is gewaarborgd door middel van het toekennen van dossiernummers aan de participanten zodat er geen informatie in het databestand voorkwam dat de privacy van de participanten zou schenden.

Wat betreft de generaliseerbaarheid kan gezegd worden dat de resultaten niet gegeneraliseerd kunnen worden naar andere rechtbanken in Nederland. De data zijn alleen verzameld in Den Haag, voor andere steden bestaat de mogelijkheid dat data niet in overeenstemming zullen zijn met de gevonden resultaten in dit onderzoek. Wel zijn de

resultaten die naar voren komen uit de analyse gebaseerd op data waarbij gebruik is gemaakt van observaties bij verschillende parketsecretarissen (N=8). Hierdoor zijn deze resultaten wel generaliseerbaar naar andere parketsecretarissen in Den Haag. Daarnaast zijn de gegevens verzameld bij jongeren van verschillende leeftijden, etniciteit, sekse en bij jongeren die verschillende delicten hebben gepleegd (gewelddelicten, vermogensdelicten, verkeersdelicten, leerplicht, vernieling en drugsmisdrijven) waardoor de resultaten wel generaliseerbaar zijn naar jongeren van verschillende groepen binnen Den Haag (Baarda, 2009; Landsheer et al., 2003). De data zijn over langere tijd verzameld (3 maanden) en er is gebruik gemaakt van een voldoende grote steekproef (N=68) wat de betrouwbaarheid vergroot. De gegevens zijn verkregen door middel van drie verschillende instrumenten om de validiteit van het onderzoek te waarborgen. De instrumenten bevatten overeenkomstige items welke op verschillende manieren worden getoetst. Op deze manier worden de verkregen data gecontroleerd (Baarda, 2009; Landsheer et al., 2003).

Beschrijving data-analyse

In dit onderzoek wordt antwoord gegeven op verschillende onderzoeksvragen, die echter wel verband houden met elkaar. Voor analyse van de gegevens en voor beantwoording van de onderzoeksvragen is gekozen om relevante data uit de dossieranalyse, de observatielijst en het interview samen te voegen in één schema. Zo zijn bepaalde profielen te onderscheiden betreffende leeftijd, sekse, invloed van ouders, invloed van de advocaat en invloed van de parketsecretaris. Er is een indeling gemaakt op basis van de aanwezigheid tijdens de TRIP-zitting om zo de invloed per aanwezige te bekijken. Door middel van het beschrijven en onderscheiden van de beïnvloedende factoren kan een helder beeld worden gevormd over het gedrag, de motivatie van jongeren en de haalbaarheid van de transactie.

Resultaten

In het volgende gedeelte zal er worden ingegaan op de resultaten uit het onderzoek. Allereerst zullen er algemene resultaten worden gegeven over de aanwezigheid van ouders en de advocaat tijdens de zitting en de mate van schuldbekentenis. Daarna zullen er resultaten gegeven worden wat betreft de verschillen tussen de jongeren die wel accepteren en de jongeren die niet accepteren. Vervolgens zal de invloed van de ouders, de advocaat, de parketsecretaris en de bejegening op de keuze van de jongeren worden uitgelicht. Er zal een onderscheid gemaakt worden tussen de jongeren die wel of niet accepteren en de jongeren die

wel of niet zijn beïnvloed. Ook zal er gekeken worden naar verschillen tussen geslacht, leeftijd en etniciteit en zal de samenhang tussen deze factoren worden besproken.

Algemene resultaten

Gebruikte meetinstrumenten. Bij het analyseren van de resultaten is er voor het beantwoorden van de onderzoeksvragen omtrent de invloed van de omgeving en de bejegening tijdens de zitting alleen gebruik gemaakt van de 58 participanten bij wie zowel een observatie van de zitting heeft plaatsgevonden, een dossier analyse is gemaakt als een interview is afgenomen. De 8 participanten waarvan losse dossier analyses zijn gemaakt zijn buiten beschouwing gelaten wegens het feit dat er bij deze jongeren geen informatie is verkregen over hun ervaring tijdens de zitting en over de invloeden die zij belangrijk vonden om mee te nemen in hun keuze. Bij de overige 2 participanten (beide jongens van 13 jaar) is alleen een dossier analyse gemaakt en een observatie uitgevoerd. Ook deze participanten worden bij het bekijken van de resultaten uit de interviews, buiten beschouwing gelaten.

Verdeling aanwezigheid. Tijdens de 60 observaties bleek dat de aanwezigen, van wie een invloed wordt verwacht op de keuze van de jongeren, niet altijd allemaal aanwezig waren. In bijlage 6 is een verdeling weergegeven van de aanwezigheid van de ouders en de advocaat tijdens de zitting. Zo bleek ten eerste dat bij een deel van de jongeren (N=9) zowel de advocaat als beide ouders aanwezig waren tijdens de TRIP-zitting, maar bij het grootste deel van de jongeren (N=24) waren de advocaat en één van de ouders aanwezig (alleen moeder: N=17, alleen vader: N=7). Bij het grootste deel van deze jongeren (N=16) bleken de ouders echter gescheiden te zijn. Ten tweede waren bij het kleinste deel van de jongeren (N=2) alleen de ouders aanwezig, echter bij een grote groep jongeren (N=18) was er één van de ouders aanwezig (alleen moeder: N=11, alleen vader N=7). Bij deze laatste groep blijkt ook een deel van de ouders gescheiden te zijn (N=6). Daarnaast was bij een kleine groep (N=5) alleen de advocaat aanwezig en tenslotte waren er nog 2 jongeren waarbij geen andere personen aanwezig op de zitting.

Verdeling schuldbekentenis. De verdeling wat betreft de schuldbekentenis van de jongeren van het delict dat zij gepleegd hebben is bij de uitleg over participanten al aangegeven. Op basis van de observaties en de dossier analyses is er een onderscheid gemaakt tussen jongeren die wel accepteren en jongeren die niet accepteren. Er blijkt dat alle jongeren die niet accepteren, ontkennen (N=4) of gedeeltelijk ontkennen (N=1). De jongeren die wel accepteren blijken voornamelijk te bekennen (N=40). Een klein deel ontkent (N=7) en een klein deel ontkent gedeeltelijk (N=8). Voor beide groepen, de wel accepterende en de niet

accepterende groep, blijkt dat het grootste gedeelte van de ontkenners en de deels ontkenners, jongens zijn (N=15). Op basis van etniciteit is er een onderscheid gemaakt tussen ontkenners en bekenners. Wanneer er naar de gehele steekproef gekeken wordt blijkt dat op basis van gegevens uit de observaties en de dossieranalyses 6 van de 9 Marokkaanse jongeren binnen de steekproef ontkennen (N=4) of gedeeltelijk ontkennen (N=2). Daarnaast blijkt dat al deze jongeren, jongens zijn. Er is nog gekeken naar verdere verschillen op het gebied van geslacht, leeftijd en etniciteit. Deze worden echter niet gevonden.

Verdeling mate van invloed

Na het observeren van de 60 zittingen blijkt dat 5 jongeren de transactie die zij aangeboden hebben gekregen, niet accepteren. Er zijn 55 jongeren die de transactie wel accepteren. Wanneer er gekeken wordt naar de invloed van de aanwezigen tijdens de zitting blijkt dat in totaal 31 participanten aangeven wel invloed te hebben ervaren van de ouders, de advocaat of de parketsecretaris en 27 participanten geven aan geen enkele invloed te hebben ervaren. Er komt naar voren dat verschillende participanten zijn beïnvloed door meerdere personen; bijvoorbeeld beïnvloeding door zowel de ouders als de advocaat. Uit de interviews met de jongeren blijkt, dat 9 jongeren aangeven dat de parketsecretaris invloed had op hun keuze, 10 jongeren aangeven dat ouders invloed hadden en 21 jongeren aangeven dat de advocaat invloed had. De advocaat blijkt de grootste invloed te hebben. In bijlage 7 is een verdeling te vinden wat betreft de invloed van de aanwezige personen tijdens de zitting, voor meisjes en jongens die de transactie wel of niet accepteren. In de tabel is te zien dat jongens die de transactie aannemen over het algemeen meer invloed ervaren dan meisjes die de transactie aannemen. Voornamelijk bij de advocaat lijkt de invloed op jongens het grootst. Daarnaast is er gekeken naar het verschil tussen jongens en meisjes die de transactie niet aannemen. Hier is echter geen resultaat gevonden aangezien de deze groep te klein is om het verschil tussen jongens en meisjes te bekijken.

Naast het bekijken van verschillen tussen jongens en meisjes is er ook gekeken naar verschillen tussen leeftijden. Wanneer er een onderscheid gemaakt wordt tussen jongeren die wel accepteren en jongeren die niet accepteren blijkt dat de jongeren die niet accepteren een hogere gemiddelde leeftijd hebben ($M_{leeftijd} = 16,25$) dan de groep jongeren die wel accepteert ($M_{leeftijd} = 15,3$). Wanneer er gekeken wordt naar de verschillen tussen de groep die wel beïnvloed wordt en niet beïnvloed wordt blijken er geen verschillen wat betreft leeftijd. Ook verschillen de leeftijden niet voor jongens en meisjes en voor verschillende

etnische achtergronden binnen de groepen wel of niet accepteren en wel beïnvloed of niet beïnvloed.

Als laatst is er gekeken naar een onderscheid tussen jongeren van verschillende etnische achtergronden. De groep jongeren die wel beïnvloed zijn door aanwezig en de transactie hebben aangenomen blijkt voor meer dan de helft (N=17) te bestaan uit jongeren van Nederlandse afkomst. Een groot deel (N=14) van deze Nederlandse jongeren zijn jongens. Daarnaast blijkt minder dan de helft van de groep (N=11) te bestaan uit jongeren van een andere etnische achtergrond (Marokkaans, Surinaams, Turks, Antilliaans, Pools en overige etnische afkomst). Ook deze groep blijkt grotendeels te bestaan uit jongens (N=10). De groep jongeren die niet zijn beïnvloed door aanwezig en de transactie wel hebben aangenomen blijkt te bestaan uit een grote groep jongeren van Marokkaanse, Surinaamse, Turkse, Antilliaanse, Poolse en overige etnische afkomst (N=18). Een kleine groep jongeren (N=8) blijkt van Nederlandse afkomst te zijn. Een klein deel (N=3) van deze Nederlandse jongeren zijn jongens. Voor de groep jongeren die niet accepteren zijn de bovenstaande resultaten ook bekeken. Opnieuw blijkt dat de groep te klein is om de verschillen tussen etnische achtergronden te bekijken. Wel is het opvallend dat in deze groep 3 Marokkaanse jongeren zitten waarvan 1 wel beïnvloed wordt, 1 niet beïnvloed wordt en bij 1 is dit onbekend.

In totaal geven 31 participanten aan te zijn beïnvloed. De advocaat lijkt over het algemeen de meeste invloed te hebben op de jongeren. Hieronder wordt nog dieper ingegaan op de invloed van de verschillende aanwezigen. Wanneer er gekeken wordt naar de invloed van de factoren geslacht, leeftijd en etniciteit op de mate van invloed van omstanders kan gezegd worden dat jongens meer invloed ervaren dan meisjes. Daarnaast is het grootste deel van deze jongens van Nederlandse etniciteit en zijn hierbinnen geen leeftijdsverschillen te vinden. Wanneer gekeken wordt naar jongeren die niet beïnvloed worden blijkt er geen verschil tussen jongens en meisjes, maar wel opnieuw een verschil tussen etnische achtergrond. In deze groep blijkt het grootste deel van een andere etnische achtergrond dan Nederlands.

Invloed van de ouders

In de volgende delen zal de invloed per persoon worden besproken en de invloed van de bejegening. Eerst zullen er algemene resultaten worden gegeven wat betreft de invloed die de desbetreffende persoon heeft wanneer er gekeken wordt naar de algehele steekproef. Vervolgens wordt er, indien mogelijk, een onderscheid gemaakt tussen jongeren die wel

accepteren en jongeren die niet accepteren. Daarnaast wordt een onderscheid gemaakt tussen jongeren die wel zijn beïnvloed en jongeren die niet zijn beïnvloed.

Wat betreft de ouders hebben 10 van de 58 (17,2%) jongeren in het interview aangegeven dat zij zijn beïnvloed door hun ouder in hun keuze om de transactie wel of niet te accepteren. Het grootste deel (N=48) geeft aan niet beïnvloed te zijn door hun ouders of ouder. Een aantal kanttekeningen dat gemaakt moet worden zijn dat er bij 7 jongeren geen ouder op de zitting aanwezig was. Deze jongeren hebben allen aangegeven geen invloed van ouders te hebben ervaren bij het maken van hun keuze. Wanneer er gekeken wordt naar de invloed van ouders wanneer zij aanwezig zijn tijdens de zitting geven 10 van de 51 jongeren (19,6%) aan invloed te ervaren. Ook wonen 7 andere jongeren niet bij hun ouders thuis. Deze 7 jongeren geven ook allemaal aan dat hun ouders geen invloed hebben gehad op hun keuze wat betreft de transactie. Als laatst moet worden benoemd dat van de 10 jongeren die invloed hebben ervaren van hun ouders, de ouders altijd aanwezig waren op de zitting.

De jongeren geven verschillende redenen voor de invloed die zij ervaren van hun ouders. Het merendeel van de jongeren geeft aan dat ze overlegd hebben met ouders over wat de beste keuze zou zijn, wat betreft het wel of niet accepteren van de transactie en dat ze advies hebben gekregen van ouders welke invloed had op hun keuze. Daarnaast zijn er ook nog jongeren die aangeven samen met hun ouders de gevolgen of de voor- en nadelen bekeken te hebben en op advies van ouders hierdoor een bepaalde keuze hebben gemaakt.

Er is bekeken of er een verschil is tussen jongeren die wel accepteren en jongeren die niet accepteren qua invloed van ouders. Hier blijkt echter geen onderscheid in te maken te zijn aangezien de groep jongeren die wel invloed hebben ervaren en de transactie niet geaccepteerd hebben te klein was om een vergelijking te maken (zie bijlage 7). Er kunnen binnen deze groep ook geen verschillen tussen geslacht, leeftijd en etniciteit worden bekeken.

Vervolgens is er een vergelijking gemaakt tussen de groep jongeren die wel worden beïnvloed (N=10) en de groep die niet wordt beïnvloed (N=48). Op basis van de dossier analyse en de interviews wordt er een verschil gevonden tussen jongens (N=7) en meisjes (N=3) wat betreft de invloed van de ouders op hun keuze. In verhouding tot de vertegenwoordiging van jongens en meisjes binnen de steekproef blijkt dit verschil echter erg klein. Er zijn in verhouding niet meer jongens of meisjes binnen de groep jongeren die aangeven wel beïnvloed te zijn door de ouders dan in de groep jongeren die aangeven niet te zijn beïnvloed door de ouders.

De jongeren binnen de groep die wel beïnvloed zijn door de ouders bleken allemaal binnen de leeftijd van 15 tot en met 17 jaar te vallen. Van de jongeren van 15 jaar geeft 38,5%

(N=5) aan dat ouders invloed hadden op hun keuze. Bij de jongeren van 16 jaar was dit 20% (N=3) en bij de jongeren van 17 jaar was dit 12,5% (N=2). Opvallend is dus dat alle jongeren van 13 jaar (N=5) en 14 jaar (N=9) aangeven dat hun ouders geen invloed hebben op de keuze om de transactie wel of niet te accepteren. Op de leeftijd van 15 jaar blijkt de invloed het grootst. Dit geldt zowel voor jongens als voor meisjes. De gemiddelde leeftijd van de bovenstaande groep ligt dan ook hoger dan binnen de groep jongeren die niet zijn beïnvloed door de ouders.

Ook is er een onderscheid gemaakt tussen verschillende afkomsten op basis van de dossier analyse. Er worden verschillen gevonden wat betreft etniciteit. De groep Turkse, Marokkaanse, Poolse en overige jongeren geven allen aan niet te zijn beïnvloed door ouders. Van de Nederlandse jongeren (N=26) geeft echter 30,7% (N=8) aan beïnvloed te zijn door hun ouders. Daarnaast geeft één van de 3 Antilliaanse jongeren en één van de 4 Surinaamse jongeren aan te zijn beïnvloed door hun ouders wat betreft hun keuze. Er moet wel aangegeven worden dat de etnische groepen binnen de steekproef niet evenredig zijn verdeeld. De Nederlandse jongeren blijken dus het vaakst aan te geven dat zij invloed hebben ervaren van ouders.

Als laatste is er nog gekeken naar de kwaliteit van de relatie met ouders en welk effect dit heeft op de invloed van ouders op de keuze van de jongere tijdens de zitting. Er is gekeken naar de gehele steekproef. Uit de dossier analyse komt naar voren dat de meeste jongeren (N=46) hun relatie met ouders ervaren als een hechte of goede relatie. Een kleine groep (N=8) ervaart zijn relatie met ouders echter als een niet hechte of slechte relatie. Voor 6 jongeren waren deze gegevens onbekend omdat er in de dossiers niets bekend was over de relatie met ouders. De jongeren die hun relatie met hun ouders als niet hecht of slecht hebben ervaren geven ook aan dat hun ouders geen invloed hebben gehad op hun keuze.

Wanneer er naar de bovenstaande factoren gekeken wordt kan er gezegd worden dat de invloed van ouders niet lijkt te verschillen voor jongens en voor meisjes. Daarnaast lijkt de invloed van ouders voor zowel jongens als voor meisjes het grootst op de leeftijd van 15 jaar, maar is deze invloed ook aanwezig op de leeftijd van 16 en 17 jaar. Het grootste deel van deze jongens en meisjes tussen de leeftijd van 15 en 18 jaar blijken van Nederlandse afkomst. Op deze laatste groep zullen ouders het meeste invloed hebben tijdens het maken van de keuze om de transactie tijdens een TRIP-zitting wel of niet te accepteren.

Invloed van de advocaat

Wanneer globaal gekeken wordt naar de invloed van de omgeving, verdeeld in parketsecretaris, advocaat en ouders kan gezegd worden dat de advocaat het meest genoemd wordt (N=21 van de 58, 36,2%) wat betreft het beïnvloeden van de keuze van de jongeren. Zestien jongeren geven aan dat de advocaat geen invloed had op hun keuze en bij het overige deel van de jongeren (N=21) was de advocaat niet aanwezig tijdens de zitting. Wanneer er alleen gekeken wordt naar de groep jongeren bij wie de advocaat aanwezig was (N=38) blijkt dat meer dan de helft van de jongeren, 55,3% (N=21) aangeeft dat de advocaat invloed had op hun keuze. De jongeren die een taakstraf aangeboden krijgen van minder dan 20 uur en de jongeren die komen voor een leerplichtzaak, komen niet in aanmerking voor een advocaat en moeten de adviezen van de advocaat missen. Deze adviezen zouden waarschijnlijk van grote invloed kunnen zijn op hun keuze en de afloop van de zitting.

De jongeren geven verschillende redenen voor de invloed die zij hebben ervaren van de advocaat. De meeste jongeren geven aan dat zij advies hebben gekregen van de advocaat en dit advies mee hebben laten wegen in hun keuze. Daarnaast zijn er ook jongeren die aangeven dat hun advocaat een advies heeft gegeven wat betreft het aantal uur dat er werd aangeboden en dat ze hun keuze hierop moesten baseren. Als laatste geven nog een aantal jongeren aan dat de advocaat hen de gevolgen heeft uitgelegd wanneer zij de transactie zouden afwijzen. Dit heeft voornamelijk invloed gehad op hun keuze wat betreft het wel aannemen van de transactie.

Er is een onderscheid gemaakt tussen jongeren die de transactie wel accepteren en jongeren die de transactie niet accepteren. Van de jongeren die de transactie niet accepteren (N=5) blijkt 1 jongere beïnvloed te zijn door de advocaat. Deze jongere geeft aan dat haar advocaat haar geadviseerd heeft de transactie niet aan te nemen omdat er onvoldoende bewijs was. Dit heeft invloed gehad op de keuze van de jongere. Daarnaast zijn er 20 van de 54 (37%) jongeren die de transactie wel hebben geaccepteerd en aangeven dat de advocaat van invloed was op hun keuze. Er blijkt dus een erg groot absoluut verschil, maar een kleiner procentueel verschil. Op basis van deze resultaten blijkt dat er opnieuw geen vergelijking gemaakt kan worden tussen de groep jongeren die wel accepteert en de groep jongeren die niet accepteert.

Naast het onderscheid tussen jongeren die de transactie accepteren en jongeren die de transactie niet accepteren is ook een onderscheid gemaakt tussen jongeren die wel beïnvloed zijn door de advocaat (N=21) en jongeren die niet beïnvloed zijn door de advocaat (N=37). Op basis van de interviews blijkt in totaal dat bijna de helft van de jongens, 45,2% (N=19) wordt beïnvloed door hun advocaat. Van de meisjes blijkt een kleiner deel aan te geven dat de

advocaat invloed op hun keuze had, namelijk 11,1% (N=2). Uit de resultaten blijkt dat de groep jongeren die aangeven dat zij zijn beïnvloed door de advocaat grotendeels (N=19 van de 21) bestaat uit jongens. Binnen de groep van de jongeren die aangeven niet te zijn beïnvloed door de advocaat zijn 14 van de 26 participanten jongens. Dit geeft aan dat jongens meer invloed van de advocaat ervaren dan meisjes.

Op basis van resultaten uit de dossier analyse en het interview blijkt dat de invloed van de advocaat steeds kleiner wordt naarmate de leeftijd omhoog gaat. Wanneer er gekeken wordt naar de jongste groep, de jongeren van 13 jaar, blijkt dat 80% (N=4) beïnvloed wordt door zijn advocaat. Van de jongeren van 14 jaar wordt 44,4% (N=4) beïnvloed, van de jongeren van 15 jaar 30,8% (N=4), van de jongeren van 16 jaar 33,3% (N=5) en van de jongeren van 17 jaar 25% (N=4). Wel moet er rekening gehouden worden met het feit dat de leeftijden binnen de steekproef niet volledig evenredig verdeeld waren. Deze verdeling in leeftijd blijkt echter voornamelijk te gelden voor jongens. Beide meisjes die aangeven beïnvloed te zijn door hun advocaat waren 15 jaar.

Naast de verschillen tussen sekse en leeftijd is er nog gekeken naar verschillen tussen etniciteit wat betreft de invloed van de advocaat. Hier blijken kleine verschillen in naar voren te komen. Van de Nederlanders wordt 38,5% (N=10) beïnvloed door zijn/haar advocaat, van de Marokkanen wordt 25% (N=2 van de 8) beïnvloed, van de Turken wordt 40% (N=2 van de 5) beïnvloed, van de Surinamers en Polen wordt 50% (beide N=2 van de 4) beïnvloed en van de Antillianen wordt 1 van de 3 beïnvloed door hun advocaat. Duidelijk wordt dat, wanneer er rekening gehouden wordt met de verhoudingen van de verschillende etnische achtergronden binnen de steekproef, er geen onderscheid gemaakt kan worden. De verschillende etnische achtergronden lijken allemaal beïnvloed te worden door de advocaat. Opnieuw geldt deze verdeling voornamelijk voor jongens. De meisjes die aangeven te zijn beïnvloed door de advocaat zijn van Surinaamse en Antilliaanse afkomst. Er zitten in deze groep dus geen Nederlandse meisjes.

Aan de participanten is ook gevraagd of zij de advocaat van te voren gesproken hebben of informatie hebben gekregen van de advocaat. Dit kon per brief, telefonisch of persoonlijk zijn geweest. Van de jongeren die aangeven dat de advocaat invloed op hun keuze heeft gehad (N=21), blijkt dat 18 van deze jongeren de advocaat van te voren heeft gesproken. In de groep van jongeren die niet zijn beïnvloed door de advocaat hebben 8 jongeren de advocaat van te voren gesproken. In totaal hebben 26 jongeren de advocaat gesproken. Hiervan hebben 14 jongeren de advocaat persoonlijk gesproken, 4 jongeren hebben de advocaat telefonisch gesproken, 3 jongeren hebben een brief met informatie ontvangen en

van 6 jongeren is niet bekend op welke manier de advocaat contact met hen heeft gehad. De groep waarbij de jongeren de advocaat persoonlijk hebben gesproken en waar deze ook invloed had op de keuze van de jongere is de grootste groep (N=12). Uit de resultaten kwamen ook jongeren (N=6) naar voren die hun advocaat niet hebben gesproken voor de zitting, maar wel aangeven dat de advocaat van invloed is op hun keuze. Hier moet wel bij vermeld worden dat ze de advocaat in alle waarschijnlijkheid nog wel gezien hebben tijdens het wachten op hun beurt bij de zitting. Als laatste was er nog een groep jongeren (N=6) die de advocaat niet hebben gesproken voor de zitting en ook aangeven geen invloed van de advocaat te hebben gehad op hun keuze. Bij deze jongeren was er echter wel een advocaat aanwezig bij de zitting.

Wanneer er naar de bovenstaande factoren gekeken wordt kan er gezegd worden dat de invloed van de advocaat verschilt voor jongens en voor meisjes. Jongens geven vaker aan te zijn beïnvloed door de advocaat. De groep jongeren die aangeeft te worden beïnvloed door de advocaat bestaat voornamelijk uit jongens. Daarnaast lijkt de invloed van de advocaat voor jongens op de leeftijd van 13 jaar het grootst, maar deze invloed is ook aanwezig op alle andere leeftijden. De invloed neemt echter wel af naarmate de leeftijdsgroep hoger wordt. De advocaat blijkt geen grotere invloed te hebben op een bepaalde etnische groep. De advocaat zal dus het meest invloed hebben op jongens in de beginnende adolescentie (13 en 14 jaar) tijdens het maken van de keuze om de transactie tijdens een TRIP-zitting wel of niet te accepteren.

Invloed van de parketsecretaris

De parketsecretaris lijkt in verhouding de keuze van de jongeren het minst te hebben beïnvloed, ondanks dat de parketsecretaris altijd aanwezig is op de zitting. Zo blijkt dat van de 58 jongeren het grootste deel (N=49, 84,5%) aangeeft dat de parketsecretaris geen invloed heeft gehad op hun keuze en 9 (15,5%) jongeren geven aan wel te zijn beïnvloed door de parketsecretaris.

De jongeren geven verschillende redenen voor de aanwezigheid van deze invloed. De meeste jongeren geven aan dat doordat de parketsecretaris hem of haar heeft uitgelegd wat de gevolgen waren als zij niet accepteren, hun keuze is beïnvloed. Daarnaast is er nog één jongere die aangeeft dat hij het gesprek als “zeer prettig” ervaren heeft en dat door de manier waarop de parketsecretaris het voorstel bracht zijn keuze is beïnvloed.

Uit de resultaten komt naar voren dat één jongere, welke de transactie niet heeft geaccepteerd is beïnvloed door de parketsecretaris. Daarnaast geeft 18,2% (N=8) van de

jongeren die wel accepteren aan dat de parketsecretaris invloed had op hun keuze. Er is dus wel een absoluut verschil te vinden, maar wanneer er gekeken wordt naar de verhoudingen binnen de steekproef blijkt dit verschil klein. Op basis van deze resultaten blijkt dat er opnieuw geen vergelijking gemaakt kan worden tussen de groep jongeren die wel accepteert en de groep jongeren die niet accepteert.

Naast het onderscheid tussen jongeren die de transactie accepteren en jongeren die de transactie niet accepteren is ook een onderscheid gemaakt tussen jongeren die wel beïnvloed zijn door de parketsecretaris (N=9) en jongeren die niet beïnvloed zijn door de parketsecretaris (N=49). Wanneer er gekeken wordt naar het absolute verschil tussen jongens en meisjes wordt er een klein verschil gevonden wat betreft de invloed van de parketsecretaris. 15% (N=6) van de jongens wordt beïnvloed door de parketsecretaris en 16,6% (N=3) van de meisjes wordt beïnvloed. Wanneer er echter gekeken wordt naar de verhouding van jongens en meisjes binnen de steekproef blijkt dit verschil erg klein.

Er is in de resultaten ook een onderscheid gemaakt tussen de leeftijd van de jongeren. Er blijkt dat de jongeren van 13 jaar allen aangeven niet te zijn beïnvloed door de parketsecretaris. Vanaf 14 jaar loopt het aantal jongeren dat aangeeft wel beïnvloed te zijn door de parketsecretaris af naarmate de jongeren ouder worden. Bij de jongeren van 14 jaar geeft 44,4% (N=4) aan dat de parketsecretaris invloed had op hun keuze. Bij de jongeren van 15 jaar was dit 23,1% (N=3), bij de jongeren van 16, 13,3% (N=2) en bij de jongeren van 17 jaar heeft geen jongere aangegeven te zijn beïnvloed door de parketsecretaris. Op de leeftijd van 14 jaar blijkt de parketsecretaris dus de meeste invloed te hebben op de keuze van de jongeren. Voor zowel jongens als meisjes blijkt tussen de leeftijd van 14 en 17 de invloed het grootst.

Wanneer er gekeken wordt naar het verschil tussen verschillende etnische groepen komen er kleine verschillen naar voren. Van de Nederlandse jongeren geeft 22,2% (N=6) aan dat de parketsecretaris invloed had op hun keuze. Daarnaast geeft één van de drie Surinamers en één van de drie Antillianen aan dat de parketsecretaris invloed had op hun keuze. Opnieuw blijkt dat de grootste groep Nederlands is. Er is voor de verschillende etnische groepen ook gekeken naar verschillen tussen geslacht en leeftijd. Hier blijken echter geen resultaten uit naar voren te kunnen komen omdat de groepen dan te klein worden.

Wanneer er naar de bovenstaande factoren gekeken wordt kan er gezegd worden dat de invloed van de parketsecretaris niet lijkt te verschillen voor jongens en voor meisjes. Daarnaast lijkt de invloed van de parketsecretaris voor zowel jongens als voor meisjes het grootst op de leeftijd van 14 jaar, maar is deze invloed ook aanwezig op de leeftijd van 15 en

16 jaar. Het grootste deel van deze jongens en meisjes tussen de leeftijd van 15 en 17 jaar blijken van Nederlandse afkomst. Op deze laatste groep zal de parketsecretaris het meeste invloed hebben tijdens het maken van de keuze om de transactie tijdens een TRIP-zitting wel of niet te accepteren.

Invloed bejegening

Wanneer er wordt gekeken naar de opbouw van een TRIP-zitting komt deze niet bij elke parketsecretaris overeen. De meeste parketsecretarissen beginnen met een introductie. De parketsecretaris stelt zichzelf voor, stelt de aanwezigen voor en vertelt wat het verloop van de zitting zal zijn. Dit wordt echter niet door alle parketsecretarissen gedaan. Zo is er een aantal parketsecretarissen die het voorstellen van de aanwezigen weglaten en gelijk beginnen met de uitleg over het verloop van de zitting. Anderen stellen wel iedereen voor maar geven geen uitleg over het verloop van de zitting. Er lijkt dus een verschil te zijn wat betreft de introductie van de zitting per parketsecretaris. Daarnaast is er een verschil gevonden wat betreft de uitleg die er wordt gegeven aan de jongeren tijdens de zitting. Hierbij gaat het om de uitleg over het doel van de zitting, het verloop van de zitting, de inhoud van de straf, de gevolgen van het wel of niet accepteren van de transactie en uitleg over het vervolgtraject. Verschillende parketsecretarissen blijken een stuk minder uitleg of helemaal geen uitleg te geven omtrent het doel en het verloop van de zitting. Anderen geven aan het begin van de zitting altijd uitleg. Daarnaast blijkt dat wanneer de straf aangeboden wordt er vaak niet wordt uitgelegd wat de straf in zal houden of wat er zal gebeuren wanneer de jongere de transactie niet aanneemt. Vaak moeten jongeren hier zelf naar vragen. Er blijkt ook, wanneer er gevraagd wordt aan de jongeren wat de gevolgen zijn voor het niet accepteren van de transactie dat veel jongeren (N=37) niet weten wat de gevolgen zijn. Daarnaast blijkt dat 2 zelfs niet weten dat er op de zitting een transactie wordt aangeboden. Zij denken dat de straf wordt opgelegd. De informatieverstrekking voor en tijdens de zitting lijkt dus nog onvolledig. Bij het vervolgtraject gaat het bijvoorbeeld om het contact leggen met de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK). Hier wordt bijna altijd uitleg over gegeven, maar er is wel een verschil wat betreft de benadrukking van de parketsecretaris omtrent het bellen (door de jongeren zelf) naar de RvdK. Ook komen er duidelijke verschillen naar voren wanneer er gekeken wordt naar de betrokkenheid van ouders en de advocaat, op uitnodiging van de parketsecretaris. Aan ouders wordt niet altijd het woord gegeven en er worden niet altijd vragen aan ouders gesteld over het functioneren van de jongere. De advocaat komt, wanneer

deze aanwezig is, wel altijd aan het woord. Hier zijn er echter wel verschillen in de bijdrage die zij leveren en de tijd die zij krijgen om de jongeren te verdedigen.

Wanneer er wordt gekeken naar de resultaten omtrent de bejegening is er ten eerste een groep die de bejegening van de parketsecretaris als negatief heeft ervaren (N=8). Deze jongeren geven aan dat zij de parketsecretaris hebben ervaren als 'streng', 'oneerlijk' of 'vreemd'. Uit de observaties blijkt dat er verschillende parketsecretarissen worden genoemd binnen de groep jongeren die de parketsecretaris als negatief hebben ervaren. Opvallend is dat de 4 jongeren die de transactie hebben afgewezen allemaal in de groep zitten die de parketsecretaris als negatief hebben ervaren. Daarnaast ervaren de meeste jongeren (N=45) de bejegening van de parketsecretaris als positief. De jongeren in deze groep kenmerken de parketsecretaris als 'vriendelijk' of 'aardig'. Daarnaast vinden de jongeren dat de parketsecretaris hen vaak op hun gemak stelt en soms een duidelijke uitleg geeft. Andere jongeren zijn neutraal (N=5) wat betreft de bejegening van de parketsecretaris. Deze jongeren geven dan aan dat de parketsecretaris 'gewoon' of 'normaal' tegen hen deed. De twee bovenstaande groepen bestaan volledig uit jongeren die de transactie hebben aangenomen. Van 2 jongeren waren de gegevens over bejegening niet bekend. Bij deze 2 jongeren zit ook een jongere die de transactie heeft afgewezen. Er wordt geen verschil gezien wat betreft de bejegening van de parketsecretaris en de beoordeling van de jongeren hierover, wanneer er wordt gekeken naar de aanwezigheid van ouders of advocaat. Er komen geen verschillen naar voren wat betreft geslacht, leeftijd en etniciteit.

De uitkomsten van de interviews met de jongeren lijken globaal overeen te komen met de uitkomsten van de observaties. Over het algemeen wordt het gedrag van de parketsecretarissen tijdens de observaties door de onderzoekers ervaren als interesse tonend, begrip tonend, vertrouwen wekkend, respectvol en gelijkwaardig. Wel blijken er kleine verschillen tussen de parketsecretarissen wat betreft bejegening.

Naast de mening van de jongeren wat betreft de parketsecretaris, is er ook gevraagd wat zij vonden van de zitting zelf en is hen gevraagd of zij alles goed begrepen hebben tijdens de zitting. De jongeren mochten hierbij meerdere antwoorden geven. Hieruit komt naar voren dat bijna de helft van de jongeren (N=27) erg zenuwachtig was voor de zitting. Ook bijna de helft van de jongeren (N=29) gaf aan vooraf een goed gevoel te hebben over de zitting. Ze waren niet zenuwachtig, hadden het gevoel dat alles goed verliep en waren rustig. Daarnaast geven jongeren nog aan dat de zitting snel verliep (N=5), dat de zitting minder erg was dan verwacht (N=6) en dat de indeling van de kamer confronterend is, wat betreft de zitplaatsen (N=2). De jongeren moet tijdens de zitting recht voor de parketsecretaris zitten. De ouders en

advocaat zitten achter de jongere. Ook zijn er jongeren die vinden dat deze TRIP-zitting overdreven was (N=4). Ze geven aan dat ze dit ook wel anders hadden willen afhandelen of dat het onredelijk was dat zij bij de zitting aanwezig moesten zijn. Deze jongeren hebben de transactie echter wel aangenomen. Als laatste gaven jongeren aan dat ze over het algemeen goed begrepen wat er verteld wordt tijdens de zitting. Wanneer er echter een vraag wordt gesteld over het verschil tussen een TRIP-zitting en een zitting bij de KR geeft meer dan de helft van de jongeren (N=40) aan dat zij het verschil niet kennen. In deze groep zitten 4 jongeren die de transactie niet hebben geaccepteerd. Dit geeft aan dat veel jongeren weinig inzicht hebben in de gevolgen die vastzitten aan het niet accepteren van de transactie. Een deel van de jongeren geeft wel aan te weten dat een zitting bij de KR in een andere setting is.

Conclusie en discussie

In dit onderzoek is gekeken naar de invloeden van personen uit de omgeving op de externe motivatie van jongeren, tussen de 13 tot en 18 jaar, tijdens een TRIP-zitting. De volgende onderzoeksvraag is onderzocht: Welke externe factoren zijn van invloed op de keuze van jongeren om tijdens de TRIP-zitting het transactievoorstel wel of niet te accepteren? Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen de invloed van ouders, van de advocaat, van de parketsecretaris en de invloed van de bejegening tijdens de TRIP-zitting op de keuze van de jongeren. Verschillen van invloed zijn onderzocht voor jongeren die wel accepteren en jongeren die niet accepteren en jongeren die wel zijn beïnvloed en jongeren die niet zijn beïnvloed voor de factoren leeftijd, geslacht en etnische achtergrond. Ook is er gekeken naar een verschil in schuldbekentenis voor de factoren leeftijd, geslacht en etniciteit.

Ten eerste is er gekeken naar de verdeling in schuldbekentenis. Wat betreft schuldbekentenis blijken er geen verschillen aanwezig voor wat betreft de leeftijd. Wel blijkt dat een groot deel van de ontkennende of deels ontkennende jongeren van Marokkaanse afkomst is en blijkt ook het grotendeel jongen. Voor de schuldbekentenis moet echter wel een duidelijke kanttekening geplaatst worden bij het feit dat blijkt dit onderzoek dat de jongeren die de transactie niet accepteren en zeggen onschuldig te zijn in een, tot nu toe bekend, groot deel van de zaken vrijgesproken wordt bij de kinderrechter. Dit kan betekenen dat het ontkennen van schuld niet altijd kan worden bestempeld als het niet coöperatief zijn van jongeren, maar een bevestiging kan zijn van de terechte vrijspraak omdat jongeren inderdaad niet schuldig zijn aan het delict.

Ten tweede is er gekeken naar de mate van invloed van de aanwezigen. De advocaat lijkt over het algemeen de meeste invloed te hebben op de jongeren. Er blijken grote

verschillen wat betreft geslacht. Jongens ervaren meer invloed dan meisjes. Daarnaast blijken jongeren van Nederlandse afkomst meer invloed te ervaren dan jongeren van andere etnische achtergronden. Dit is niet in overeenstemming met de literatuur (Huiberts et al., 2002), waarin werd aangegeven dat jongeren van collectivistische culturen juist een groot respect hebben en gehoorzaam zijn ten opzichte van ouders en andere autoritaire personen. Een verklaring hiervoor zou kunnen zijn dat de jongeren welke in dit onderzoek vallen onder een collectivistische cultuur al sinds hun geboorte in Nederland wonen en zich aangepast hebben aan de Nederlandse cultuur.

Vervolgens is er gekeken naar de invloed van de verschillende personen die aanwezig waren tijdens de zitting. Ouders blijken een kleine invloed te hebben op de keuze van de jongeren tijdens de TRIP-zitting. Zowel de jongeren die de transactie hebben aangenomen als de jongeren die de transactie niet hebben aangenomen geven aan niet beïnvloed te worden door hun ouders. Verwacht werd, op basis van de literatuur (Maccoby, 2000), dat jongeren in de leeftijd van 13 en 14 jaar meer invloed zouden ervaren dan de oudere jongeren. Het blijkt echter dat de invloed van ouders voor zowel jongens als voor meisjes het grootst is op de leeftijd van 15 jaar en dat deze invloed ook, in mindere mate, aanwezig is op de leeftijd van 16 en 17 jaar. Opvallend is dat jongeren van 13 en 14 jaar allen aangeven niet te zijn beïnvloed door ouders. Dit zou kunnen liggen aan het feit dat er tijdens dit onderzoek een kleine groep jongeren van 13 en 14 jaar hebben geparticipeerd. Ook zou dit verschil in leeftijd kunnen liggen aan het ontwikkelingsniveau van de jongeren, wat niet altijd gelijk loopt met de leeftijd van de jongeren. Dit zou naast leeftijd van invloed kunnen zijn op het besluitvormingsproces. Het merendeel van de jongens en meisjes tussen de leeftijd van 15 en 18 jaar, welke zijn beïnvloed door ouders blijkt van Nederlandse afkomst. Opnieuw blijken dus de Nederlandse jongeren in tegenstelling tot de literatuur (Huiberts et al., 2002) meer beïnvloed te worden. Als laatste is er gekeken naar de kwaliteit van de ouder-kindrelatie. Hieruit kwam naar voren dat, ongeacht de kwaliteit, dit geen effect had op de mate van invloed van ouders. Dit was niet in overeenstemming met de bestudeerde literatuur (Beveridge & Berg, 2007; Chao, 2001). Hier werd in aangegeven dat de kwaliteit van de ouder-kindrelatie van invloed is op de gedachten en het gedrag van de jongeren. Daarnaast werd aangegeven dat ouders een grotere rol hierin spelen wanneer er een hechte relatie bestaat tussen ouder en kind. Het besluitvormingsproces en de ontwikkeling van autonomie en de groei van de jongeren zouden dus kunnen worden beïnvloed door de kwaliteit van de ouder-kind relatie. Ouders hebben dus de grootste invloed op jongeren van 15 jaar met een Nederlandse afkomst waarvan de relatie met ouders hecht of goed is.

De advocaat blijkt de grootste invloed te hebben op de jongeren tijdens de TRIP-zitting. Er moet wel een kanttekening gemaakt worden bij deze conclusie aangezien bij een groot deel van de jongeren geen advocaat aanwezig was tijdens de zitting. De invloed van de advocaat zou beduidend groter kunnen zijn geweest wanneer er altijd een advocaat aanwezig zou zijn tijdens de zitting. Er blijkt hier geen onderscheid in gemaakt te kunnen worden tussen jongeren die de transactie wel accepteren of niet accepteren. Wel blijkt dat de invloed van de advocaat sterker is voor jongens dan voor meisjes. Daarnaast lijkt de invloed van de advocaat het grootst voor jongens op de leeftijd van 13 jaar, maar deze invloed is ook aanwezig op alle andere leeftijden. De invloed neemt echter wel af naarmate de leeftijdsgroep hoger wordt. Dit komt overeen met de literatuur (Maccoby, 2000; Peterson-Badali et al., 1997). Dit ligt aan het feit dat jongeren van oudere leeftijd door hun ontwikkelingsniveau het proces binnen de zitting beter begrijpen en beter kunnen anticiperen op de gebeurtenissen tijdens het proces. De advocaat blijkt geen grotere invloed te hebben op een bepaalde etnische groep. Als laatst is er nog gekeken of er een verschil is, wat betreft de invloed van de advocaat, wanneer de jongere de advocaat van te voren heeft gesproken. Bijna alle jongeren die aangeven dat hun keuze was beïnvloed door de advocaat hadden de advocaat van te voren gesproken. Dit komt overeen met de verwachtingen uit de literatuur (Peterson-Badali et al., 1997), waarin werd aangegeven dat het belangrijk is dat jongeren op de hoogte zijn van de gang van zaken tijdens een zitting zodat zij hun advocaat beter begrijpen en beter tot beslissingen kunnen komen. De advocaat zal dus het meest invloed hebben op jongens in de beginnende adolescentie (13 en 14 jaar) tijdens het maken van de keuze om de transactie tijdens een TRIP-zitting. Daarnaast zal de invloed groter zijn wanneer de jongere van te voren is geïnformeerd door de advocaat over de zitting.

De parketsecretaris heeft in verhouding de kleinste invloed op de keuze van de jongeren tijdens een TRIP-zitting. Wat betreft de parketsecretaris blijkt dat er geen onderscheid te maken is tussen jongeren die wel accepteren en jongeren die niet accepteren. De invloed lijkt ook niet te verschillen voor jongens en voor meisjes. Wel bleken er verschillen in leeftijd. Ook de invloed van de parketsecretaris blijkt te verminderen naarmate de leeftijd oploopt. Dit komt overeen met de verwachtingen vanuit de literatuur (Maccoby, 2008), waarin werd aangegeven dat de mate van afhankelijkheid en gehoorzaamheid naar volwassenen kleiner wordt naarmate jongeren ouder worden. Het gevoel van autonomie vergroot dan en zal van de mate van invloed door volwassenen verkleinen. Het grootste deel van deze jongens en meisjes tussen de leeftijd van 15 en 17 jaar blijken van Nederlandse afkomst. Op deze laatste groep zal de

parketsecretaris het meeste invloed hebben tijdens het maken van de keuze om de transactie tijdens een TRIP-zitting wel of niet te accepteren.

Er bleek een verschil wat betreft bejegening, op basis van de observaties, wanneer er een vergelijking gemaakt werd tussen de parketsecretarissen. Dit had echter geen effect op de invloed van de parketsecretaris op de keuze van de jongere. Over het algemeen bleek dat de jongeren die de transactie hebben geweigerd op de TRIP-zitting allemaal vonden dat zij negatief bejegend waren. Dit komt niet overeen met de literatuur (Tyler, 2009), waarin naar voren kwam dat de ideeën of beoordelingen die mensen hebben over de rechtvaardigheid waarmee zij behandeld worden, hun gedachte, gevoelens en gedrag beïnvloed. De vraag blijft of het weigeren van de transactie komt doordat zij echt anders bejegend zijn of dat zij de bejegening als negatief hebben ervaren omdat zij het niet eens waren met de transactie die ze aangeboden kregen. Uit de observaties komt geen verschil naar boven op het gebied van de bejegening, tussen de jongeren die de transactie wel hebben aangenomen en de jongeren die de transactie niet hebben aangenomen.

Beperkingen en vervolgonderzoek

In het volgende deel zullen de beperkingen van dit onderzoek worden weergegeven en zullen er aanbevelingen worden gedaan voor verder onderzoek.

Verschillende beperkingen komen naar voren bij het uitvoeren van dit onderzoek. Ten eerste is het mogelijk dat er andere factoren of variabelen zijn die van invloed zijn op de keuze van de jongeren. Er is in dit onderzoek alleen gekeken naar de invloeden vanuit de omgeving om de keuze te verklaren. Daarnaast zouden er ook nog andere variabelen vanuit de omgeving invloed kunnen hebben zoals vrienden en andere familieleden. Meer onderzoek waarbij er gekeken wordt naar andere invloeden vanuit de omgeving is dus noodzakelijk. Ten tweede is er gebruik gemaakt van kwalitatieve data. Hierdoor kunnen er dus geen significante verschillen worden vastgesteld of kan er niet gesproken worden van een invloed die een significant verschil maakt wat betreft de keuze van de jongere. Dit geeft ook aan dat de rol van de onderzoekers een eventuele beïnvloedende factor kan zijn. Een ander aspect waar de onderzoeker invloed op heeft gehad zijn de observaties tijdens de zittingen. Deze observaties zouden subjectief kunnen zijn. Er heeft echter regelmatig overleg plaatsgevonden tussen de observatoren. Daarnaast moet er rekening gehouden worden met het feit dat de observaties door twee verschillende onderzoekers is uitgevoerd. Deze zouden verschillend kunnen scoren en observeren. De laatste beperking van dit onderzoek betreft de verdeling van de participanten binnen de steekproef. Binnen dit onderzoek zijn er meer jongens dan meisjes onderzocht.

Verder is er geen evenredige verdeling wat betreft leeftijd en etniciteit, waardoor de vergelijkingen tussen deze groepen zouden kunnen worden beïnvloed, aangezien bepaalde groepen groter zouden kunnen zijn dan anderen. Als laatst was er ook geen evenredige verdeling tussen jongeren die de transactie wel accepteren en jongeren die de transactie niet accepteren. Hierdoor kunnen er weinig conclusies worden getrokken omtrent verschillen tussen deze groepen. Rekening houdend met de bovenstaande beperkingen is het dus belangrijk vervolgonderzoek uit te voeren om een completer beeld te krijgen van de omgevingsfactoren die van invloed zijn op de keuze van de jongeren tijdens een TRIP-zitting.

Er is nog weinig onderzoek gedaan naar de invloed van omgevingsfactoren op de keuze van een jongere tijdens een TRIP-zitting. Uit dit onderzoek komt duidelijk naar voren dat er een interactie bestaat tussen de omgeving en de jongere tijdens de zitting. Belangrijk is dat de aard en de sterkte van deze invloed verder wordt uitgediept. Dit is van belang voor het verbeteren van de uitkomsten op een TRIP-zitting, het voorkomen van recidive en voor de toekomst van de jongere. Daarnaast zal deze informatie van voordelig zijn voor de overgang van het Officiersmodel naar de OM-afdoening.

Aanbevelingen

Na het uitvoeren van dit onderzoek komen verschillende aanbevelingen naar voren op basis van de resultaten. Ten eerste bleek uit de interviews dat veel jongeren en ouders weinig kennis hadden over het verloop en het doel van de zitting. Ze wisten niet wat hun mogelijkheden waren, wat invloed leek te hebben op de afloop van de zitting. Aan de hand hiervan wordt de aanbeveling gedaan dat er opnieuw gekeken wordt naar de informatieverstrekking aan de jongeren en hun ouders. Op dit moment is er in de uitnodigingsbrief van het Openbaar Ministerie een alinea opgenomen die globaal uitleg geeft over de procedure van een TRIP-zitting. Overwogen zou kunnen worden dat naast de brief die de jongere krijgt, er ook informatie over het doel, het verloop en de inbreng van de jongeren en de ouders toegevoegd zou kunnen worden. Op dit moment lijkt de informatie die verstrekt wordt ontoereikend. Gedacht zou kunnen worden aan een bijgevoegde folder, een verwijzing naar een website met informatie of een korte mondelinge toelichting aan het begin van de zitting door de parketsecretaris. Daarnaast zou er gedacht kunnen worden aan de rol van de advocaat binnen de informatieverstrekking. Verondersteld werd dat indien de jongeren een advocaat had toegewezen gekregen, deze de procedure en de mogelijkheden aan de jongere uit zal leggen. Dit is ten eerste niet altijd het geval en ten tweede blijkt de informatie die de

advocaat aan de jongere gegeven heeft niet altijd zorgt voor meer begrip bij de jongere. Daarnaast is er niet altijd een advocaat aanwezig bij de zitting.

Wanneer er nader gekeken wordt naar de invloed van de advocaat kan er ook een aanbeveling gedaan worden wat betreft de aanwezigheid van de advocaat op de zitting. Een groot deel van de jongeren blijkt het advies van de advocaat op te volgen en geeft aan dat de advocaat invloed heeft gehad op hun keuze. Er is echter bij een groot deel van de jongere geen advocaat aanwezig tijdens de zitting. De jongeren die een taakstraf aangeboden krijgen van minder dan 20 uur en de jongeren die komen voor een leerplichtzaak, komen niet in aanmerking voor een advocaat en moeten de adviezen van de advocaat missen. Deze adviezen zouden waarschijnlijk van grote invloed kunnen zijn op hun keuze en de afloop van de zitting. Voor deze groepen jongeren zou het een voordeel zijn om ook een advocaat toegewezen te krijgen.

Ten derde is er uit dit onderzoek naar voren gekomen dat er een verschil bestaat tussen de aanpak en de mate van structuur tijdens de zitting tussen de verschillende parketsecretarissen. Uit onderzoek is gebleken dat jongeren baat hebben bij een duidelijke structuur. Een duidelijke structuur zou voor de jongere kunnen zorgen voor meer begrip over de zitting en hun mogelijkheden. Er zou hiervoor bijvoorbeeld gedacht kunnen worden aan een standaard protocol voor de parketsecretarissen wat betreft het vormgeven van de zitting. Hierbij moet echter de kanttekening geplaatst worden dat dit waarschijnlijk niet voor alle jongeren hetzelfde resultaat op zal leveren. Het zou kunnen zijn dat verschillende factoren als intelligentie en psychische belastbaarheid hierop van invloed. Door middel van een protocol wordt voor de jongeren echter wel de situatie zo optimaal en duidelijk mogelijk gemaakt, waardoor 'belemmerende' factoren op het gebied van het begrip van de jongere zo min mogelijk van invloed zullen zijn.

Referenties

- Baarda, B. (2009). *Dit is onderzoek! Handleiding voor kwantitatief en kwalitatief onderzoek*. Groningen/Houten: Noordhoff Uitgevers bv.
- Beveridge, R. M., & Berg, C. A. (2007). Parent-adolescent collaboration: An interpersonal model for understanding optimal interaction. *Clinical Child and Family Psychology Review*, 10(1), 25-52.
- Brown, J. E., & Mann, L. (1991). Decision-making competence and self-esteem: a comparison of parents and adolescents. *Journal of Adolescence*, 14, 363-371.

- Chao, R. K. (2001). Extending research on the consequences of parenting style for Chinese Americans and European Americans. *Child Development*, 72(6), 1832-1843
- Cook, W. L. (2001). Interpersonal influence in family systems: A social relations model analyses. *Child Development*, 72(4), 1179-1197.
- Crone, E. A., & Van der Molen, M. W. (2007). Development of Decision Making in School-Aged Children and Adolescents: Evidence From Heart Rate and Skin Conductance Analysis. *Child Development*, 78(4), 1288-1301.
- Huiberts, A., Meeus, W., Oosterwegel, A., & Vollebergh, W. (2002). Etnische verschillen in verbondenheid met ouders en gedragsautonomie. *Pedagogiek*, 22(3), 233-249.
- Kambam, P., & Thompson, C. (2009). The development of decision-making capacities in children and adolescents: Psychological and neurological perspectives an their implications for juvenile defendants. *Behavioral Sciences and the Law*, 27, 173-190.
- Landsheer, H., 't Hart, H., de Goede, M., & van Dijk, J. (2003). *Praktijkgestuurd onderzoek. Methoden van praktijkonderzoek*. Groningen/Houten: Noordhoff Uitgevers bv.
- Linden, A. P. van der, Siethoff F. G. A. ten & Zeijlstra-Rijpstra A. E. I.J. (2009). *Jeugd en recht*. Houten: Bohn Stafleu Van Loghum.
- Maccoby, E. E. (2000). Parenting and its effect on children: On reading and misreading behaviour genetics. *Annual Review Psychology*, 51, 1-27.
- Menger, A., & Krechtig, L. (2008). Motiveren in het kader van de jeugdreclassering. Uit: Weijers, I. (2008). *Justitiële interventies voor jeugdige daders en risicojongeren*. Den Haag: Boom Juridische uitgevers.
- Murphy, K., & Tyler, T. R. (2008). Procedural justice and compliance behaviour: the mediating role of emotions. *European Journal of Social Psychology*, 38, 652-668.
- Nelissen, P. (2008). Interventies op basis van bevindingen de levensloopcriminologie. Uit: Weijers, I. (2008). *Justitiële interventies voor jeugdige daders en risicojongeren*. Den Haag: Boom Juridische uitgevers.
- Nuytiens, A., Christiaens, J., & Eliarts, C. (2008). Stoppen of doorgaan? Recent onderzoek naar desistance from crime bij persistente jeugddelinquenten. Uit: Weijers, I. (2008). *Jeugdcriminologie. Achtergronden van jeugdcriminaliteit*. Den Haag: Boom Juridische uitgevers.
- Jonge, G. de & Linden, A. P. van der (2007). *Jeugd en strafrecht*. Nederland: Kluwer.
- Peterson-Badali, M., & Abromovitch, R. (1992). Children's knowledge of the Legal system: Are they competent to instruct Legal counsel? *Canadian Journal of Criminology*, 147, 139-160.

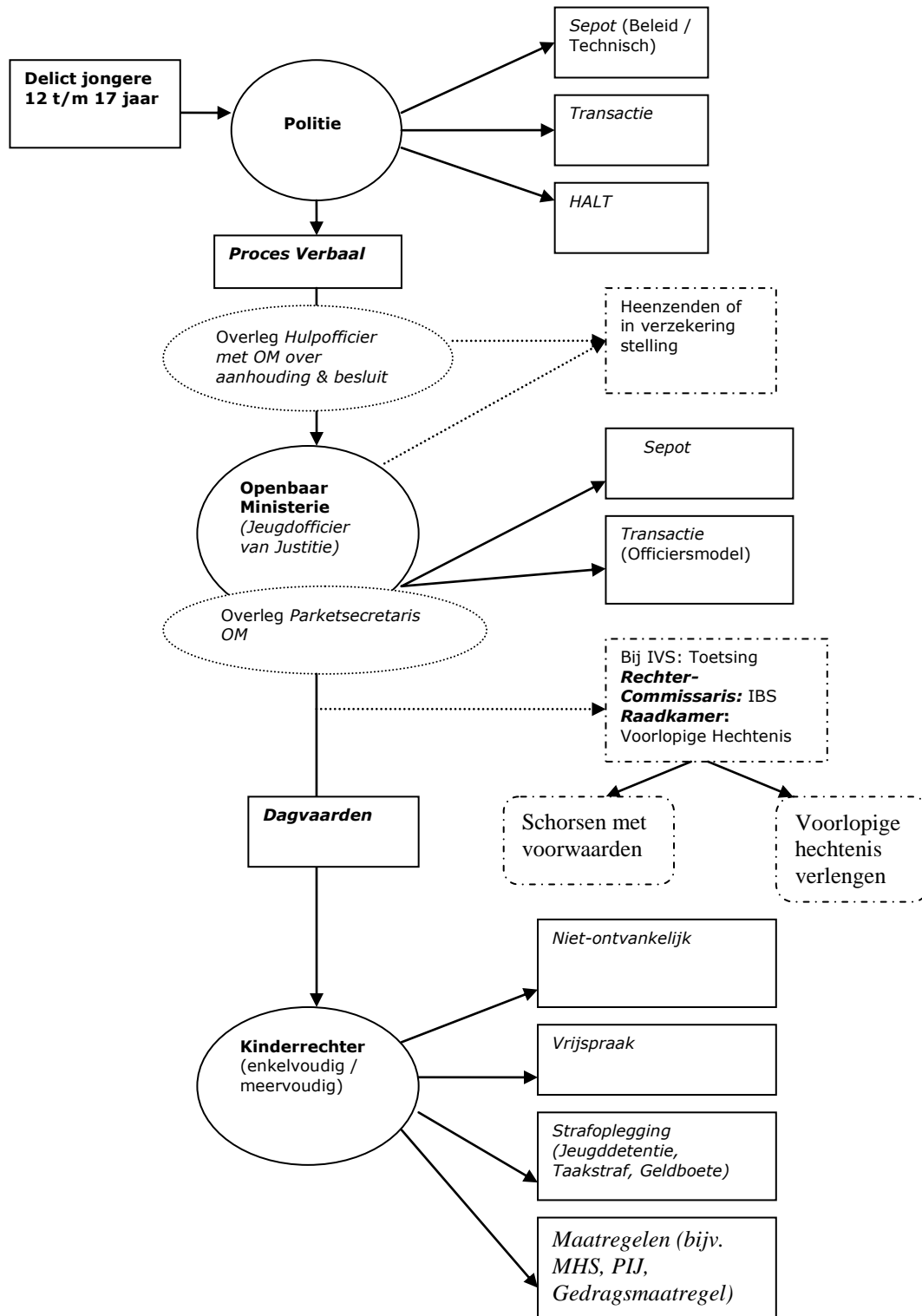
- Peterson-Badali, M., Abromovitch, R., & Duda, J. (1997). Young children's legal knowledge and reasoning ability. *Canadian Journal of Criminology*, 147, 145-170.
- Tyler, T. R. (2009). Procedural justice, identity and deference to the law: What shapes rule-following in a period of transition? *Australian Journal of Psychology*, 16(1), 32-39.
- Waal, A. van der (2009). De rol van ouders tijdens het onderhoud ten parkette. *Universiteit Utrecht* (Ongepubliceerde Masterthesis).
- Weenink, D. (2008). Explaining Ethnic Inequality in the juvenile justice system. *British Journal of Criminology*, 49, 220-242.
- Weijers, I., & Imkamp, F. M. J. A. (2008). *Jeugdstrafrecht: In internationaal perspectief*. Den Haag: Boom Juridische uitgevers.
- Weijers, I., & Kampijon, M. I. (2008). De jeugdstrafrechtketen. Uit: Weijers, I. (2008) *Justitiële interventies: voor jeugdige daders en risicjongeren*. Den Haag: Boom Juridische uitgevers.
- Zaane, F. van (2009). De rol van de advocaat tijdens het onderhoud ten parkette. *Universiteit Utrecht* (Ongepubliceerde Masterthesis).

Abstract

The interest in TRIP-hearings for adolescents grows because of the increase juvenile delinquency. Not accepting the offer that adolescents get during these hearings has an effect on their criminal record and their future. The outcomes of these types of hearings are also very important for the District Court. There are few studies conducted on the outcomes of these types of hearings, which emphasizes the importance of this research. **Goal:** The aim of this study is to investigate the environmental factors (parents, lawyer, parketsecretaris and treatment during the hearing) that influence the decision of adolescents during a TRIP-hearing. This to investigate which variables can predict the outcome of the hearing or the decision of the adolescent. There will also be made a distinction between gender, age, ethnicity and the youngsters relation with his or her parents. **Method:** The respondents in this study are adolescents between 13 and 18 years. It is a heterogeneous sample ($n=68$). The study uses file analyses, observations during the hearing and interviews with the adolescents for collecting the data. **Results:** All variables seem to have a small or a large influence on the choice of the adolescent during the hearing. The lawyer seems to have the most influence on the adolescents. The influence of the persons that are present during the hearings seems to be different for younger adolescents than older adolescents and for boys and girls. **Conclusion:** The results in this study show that parents have the most influence on adolescents at the age of 15 from a Dutch background. The lawyer has the most influence on boys at the age of 13 with different backgrounds. The parketsecretaris has the most influence on adolescents at the age of 14 with a Dutch background. At last, the treatment during the hearings seems to have a small effect on the choice of the adolescents. None of these environmental influences predict the choice of the adolescents during the hearings.

Bijlages

Bijlage 1: overzicht strafproces /afdoeningsniveau (Weijers & Kampijon, 2008)

Bijlage 2: dossier analyse

Persoonsgegevens

- Naam/dossiernummer
.....
- Leeftijd
.....
- Geslacht
 - Man
 - Vrouw
- Religie
 - Rooms-katholiek
 - Protestants
 - Islamitisch
 - Geen
 - Anders, namelijk.....
 - Onbekend
- Geboorteland
 - Nederland
 - Turkije
 - Marokko
 - Nederlandse Antillen
 - Suriname
 - Anders, namelijk.....
 - Onbekend
- Nationaliteit
 - Nederland
 - Turkije
 - Marokko
 - Nederlandse Antillen
 - Suriname
 - Anders, namelijk.....
 - Onbekend
- Geboorteland vader
 - Nederland
 - Turkije
 - Marokko
 - Nederlandse Antillen
 - Suriname
 - Anders, namelijk.....
 - Onbekend
- Geboorteland moeder
 - Nederland
 - Turkije
 - Marokko
 - Nederlandse Antillen
 - Suriname

- Anders, namelijk.....
- Onbekend
- Tijd in Nederland
 - Sinds geboorte
 - 0-3 jaar
 - 3-6 jaar
 - 6-9 jaar
 - 9-12 jaar
 - Meer dan 12 jaar
 - Onbekend
 - Niet van toepassing

Gezinssituatie

- Ouders
 - Ouders getrouwd/samenwonend en beide opvoeders
 - Ouders gescheiden/niet-samenwonend en beide opvoeders
 - Eén oudergezin
 - Twee oudergezin (ouder+partner)
 - Anders, namelijk.....
 - Onbekend
- Contact met ouders
 - Evenveel contact met beide ouders
 - Meer contact met moeder
 - Meer contact met vader
 - Geen contact met moeder
 - Geen contact met vader
 - Weinig contact met beide ouders
 - Geen contact met beide ouders
 - Onbekend
- Broer/zus en leeftijden
.....
- Broer/zus in thuissituatie
 - Nog thuis wonend
 - Uit huis wonend
 - Deel uit huis wonen en deel thuis wonend
 - Onbekend
- Woonsituatie
 - Bij ouders
 - Bij moeder
 - Bij vader
 - Bij moeder met partner
 - Bij vader met partner
 - Afwisselend bij vader en moeder
 - UHP/pleeggezin
 - Civiel rechtelijke instelling
 - Anders, namelijk.....
 - Onbekend

- Psychische en lichamelijke problematiek ouders

- Psychische problematiek

.....
.....
.....
.....

- Lichamelijke problematiek

.....
.....
.....

- Overige problematiek

.....
.....
.....

De jeugdige

- Soort delict

- Gewelddsmisdrijf
- Vermogensmisdrijf
- Vernieling
- Verkeersmisdrijf
- Drugsmisdrijf
- Anders, namelijk.....

- Datum delict

.....

- Bekend/ontkend delict

.....

- Eerder contact met politie

- Ja (sepot, geldboete, HALT)
- Nee
- Onbekend

- Eerder contact met justitie

- Ja
- Nee
- Onbekend

- Soort straf

- Werkstraf na TRIP-zitting
- Geldboete na TRIP-zitting
- Leerstraf na TRIP-zitting
- Werkstraf na kinderrechter zitting
- Geldboete na kinderrechter zitting
- Leerstraf na kinderrechter zitting
- Gevangenisstraf na kinderrechter zitting
- Voorwaardelijk seponeren
- Onvoorwaardelijk seponeren
- Vrijspraak
- Onbekend
- Niet van toepassing

- Soort delict bij eerder contact

- Gewelddsmisdrijf

- Vermogensmisdrijf
- Vernieling
- Verkeersmisdrijf
- Drugsmisdrijf
- Anders, namelijk.....
- Onbekend
- Niet van toepassing
- Politiecontacten familie
 - Vader
 - Moeder
 - Broer
 - Zus
 - Meerdere broers en/of zussen
 - Anders, namelijk.....
 - Onbekend
 - Niet van toepassing
- Psychische en lichamelijke problematiek jongere
 - Psychische problematiek
 -
 -
 -
 -
 - Lichamelijke problematiek
 -
 -
 -
 - Overige problematiek
 -
 -
 -
- Drugsgebruik
 - Recreatief softdrugs gebruik, namelijk.....
 - Recreatief harddrugs gebruik, namelijk.....
 - Verslaving softdrugs
 - Verslaving harddrugs
 - Onbekend
 - Niet van toepassing
- Alcoholgebruik
 - Vaak (dagelijks)
 - Soms (alleen in het weekend)
 - Nooit
 - Onbekend
- Opvoeding
 -
 -
 -

-
-
- School niveau
 - VMBO (LWOO, Beroepsgericht, Kaderberoepsgericht, Gemengd, Theoretisch)
 - HAVO
 - VWO
 - MBO (praktijkonderwijs, niveau 2, niveau 3, niveau 4)
 - HBO
 - Speciaal onderwijs
 - Onbekend
 - Zit niet op school
 - Anders namelijk,
 - Schooljaar
 - 1
 - 2
 - 3
 - 4
 - 5
 - 6
 - Onbekend
 - Niet van toepassing
 - School wisselingen
 - Ja, namelijk.....
 - Nee
 - Onbekend
 - Blijven zitten
 - Ja
 - Nee
 - Onbekend
 - Criminele vrienden
 - Ja
 - Nee
 - Onbekend
 - Vrije tijd besteding
 - Sport
 - Bijbaantje
 - Activiteiten met vrienden, namelijk.....
 - Anders, namelijk

Contact met de hulpverlening

- Contact BJZ:
 - vrijwillige ambulante hulpverlening
 - civiele kindbeschermingsmaatregel
 - jeugdreclassering (Hulp en Steun of Toezicht en Begeleiding)
 - Ja, onbekend van welke aard
 - Onbekend
 - Niet van toepassing

- Contact advocaat tijdens raadsonderzoek/politieverhoor

- Telefonisch
- In persoon
- Schriftelijk
- Onbekend
- Niet van toepassing

- Andere eerdere hulpverlening

.....
.....
.....
.....

Medewerking met politie en RvdK

- Houding bij politieverhoor

.....
.....
.....
.....

- Houding bij RvdK

.....
.....
.....
.....

- Aanwezigheid ouders bij RvdK

- Moeder
- Vader
- Beide ouders
- Niet aanwezig
- Onbekend

- Aanwezigheid ouders bij politieverhoor

- Moeder
- Vader
- Beide ouders
- Niet aanwezig
- Onbekend

- Houding van ouders bij politieverhoor en/of RvdK

.....
.....

Bijlage 3: observatielijst

Observatielijst Jeugdstrafzitting		Nr.:
Algemeen		
Observator:		Arrondissement:
Start:	Eind:	Parketsecretaris:
		Officier van Justitie:
Bijzonderheden (ruis):		
Beschrijving setting rechtbank:		
- Naam / Functie bordjes: JA / NEE		
- Plaats jeugdige verdachte:		
- Plaats ouders:		
Gegevens – jeugdige verdachte		
Leeftijd:	Geslacht: M / V	Etniciteit:
Ontkennende verdachte: JA / NEE / DEEL		First Offender: JA / NEE / ONBEKEND
Soort zitting:		Voorarrest: JA / NEE
Delictsomschrijving:		
Aanwezigen		
	Aanwezig	Reden voor afwezigheid
Parketsecretaris		
Officier van Justitie		
Griffier		
Jeugdige verdachte		
Raadsman		
Ouders / verzorgers	Vader	
	Moeder	
	Anders:	
Overige familieleden	Broer / Zus	
	Opa / Oma	
	Oom / Tante	
	Anders:	

Deskundigen	Raad voor de Kinderbescherming		
	Jeugdreclassering		
	Maatschappelijk werk		
	Anders:		
Getuige			
Slachtoffer			
Tolk			
Overigen			
Uitleg – door rechter			
Voorstellen van aanwezigen: JA / NEE / Gedeeltelijk			
Uitleg rol/functie aanwezigen: JA / NEE / Gedeeltelijk			
Uitleg verloop zitting: JA / NEE / Gedeeltelijk			
Begrip – jeugdige verdachte			
	Parketsecretaris	Raadsman	Notities
Tempo (laag – hoog)	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	
Volume (zacht – hard)	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	
Articulatie (onduidelijk – overdreven)	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	
Intonatie (vriendelijk – streng)	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	
Moeilijkheidsgraad (te makkelijk – te moeilijk)	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	
Gebruik van jargon (niet – veel)	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	
Gebruik van afkortingen (niet – veel)	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	
Verduidelijking (niet – veel)	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	
Begrip verdachte toetsen	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	
Opmerkingen:			
Inhoud – Communicatie met jeugdige verdachte			
- Maakt de jeugdige verdachte gebruik van zwijgrecht: JA / NEE / Gedeeltelijk			
	Parketsecretaris	Verdachte	Notities
Bespreking delict	1 2 3 4 5		
Bespreking persoonlijke omstandigheden:			
• Thuissituatie	1 2 3 4 5		

• School / opleiding	1 2 3 4 5		
• Vrijtijdsbesteding	1 2 3 4 5		
• Vrienden	1 2 3 4 5		
• Toekomstplannen verdachte	1 2 3 4 5		
Gesprekstechnieken:			
• Doorvragen	1 2 3 4 5		
• Interesse tonen in verhaal	1 2 3 4 5		
• Open vragen stellen	1 2 3 4 5		
• Begrip tonen	1 2 3 4 5		
• Complimenteren	1 2 3 4 5		
• Vertrouwen wekken	1 2 3 4 5		
• Respectvol	1 2 3 4 5		
• Gelijkwaardigheid	1 2 3 4 5		
• Aanmoedigen	1 2 3 4 5		
Houding:			
• Nerveus		1 2 3 4 5	
• Boos / Frustratie		1 2 3 4 5	
• Laconiek / Onverschillig		1 2 3 4 5	
• Verlegen		1 2 3 4 5	
• Spraakzaam		1 2 3 4 5	
Inhoud – Communicatie met ouders			
<p>- Moment aan het woord komen ouders:</p> <p>- Hoe lang aan het woord +/-:</p> <p>- Wat vertellen ouders:</p> <p>- Is er buiten de gestelde vragen om gelegenheid voor ouders om wat in te brengen:</p>			
	Parketsecretaris		Notities
Bespreking delict	1 2 3 4 5		
Bespreking persoonlijke omstandigheden:			

• Thuissituatie	1 2 3 4 5		
• School / opleiding	1 2 3 4 5		
• Vrijtijdsbesteding	1 2 3 4 5		
• Vrienden	1 2 3 4 5		
• Toekomstplannen verdachte	1 2 3 4 5		
Gesprekstechnieken:			
• Doorvragen	1 2 3 4 5		
• Interesse tonen in verhaal	1 2 3 4 5		
• Open vragen stellen	1 2 3 4 5		
• Begrip tonen	1 2 3 4 5		
• Complimenteren	1 2 3 4 5		
• Vertrouwen wekken	1 2 3 4 5		
• Aanmoedigen	1 2 3 4 5		
• Respectvol	1 2 3 4 5		
• Gelijkwaardigheid	1 2 3 4 5		
Houding:	Ouders		
• Nerveus	1 2 3 4 5		
• Boos / Frustratie	1 2 3 4 5		
• Laconiek / Onverschillig	1 2 3 4 5		
• Verlegen	1 2 3 4 5		
• Spraakzaam	1 2 3 4 5		
Appel op moreel besef verdachte			
- Moment van appel door - Parketsecretaris:			
	Parketsecretaris		Notities
• Beroep op schuldgevoel	1 2 3 4 5		
• Beroep op verantwoordelijkheid	1 2 3 4 5		
• Beroep spijtgevoelens	1 2 3 4 5		
• Beroep op empathie (tov slachtoffer)	1 2 3 4 5		
• Beroep op gevolgen slachtoffer	1 2 3 4 5		
• Beroep op schaamte	1 2 3 4 5		
Vonnis			

<p>- Maakt de verdachte gebruik van het laatste woord: JA / NEE</p> <p>- Inhoud laatste woord:</p>
<p>- Transactievoorstel:</p> <p>- Transactie wel/niet aangenomen:</p>
<p>- Uitleg bij keuze voor transactie: JA / NEE / Gedeeltelijk</p>
<p>- Uitleg omtrent inhoud transactie: JA / NEE / Gedeeltelijk</p>
<p>- Reactie jeugdige verdachte op transactie:</p>

Bijlage 4: interview

Leeftijd:

Geslacht:

Dossiernummer:

<p>1. Wat vond je van de zitting/hoe voelde jij je? (zenuwachtig, boos, verdrietig)?</p>
<p>2. Wat vond je van de parketsecretaris?</p> <ul style="list-style-type: none">• Heb je informatie gekregen van de rechtbank/parketsecretaris over deze zitting en was dit voldoende informatie?• Hoe vond je dat de parketsecretaris je behandelde?• Had dit invloed op je eigen gedrag?• Had de parketsecretaris invloed op jou keuze om de transactie aan te nemen/af te slaan?
<p>3. Wat vond je van je advocaat?</p> <ul style="list-style-type: none">• Heb je voorafgaand aan de zitting informatie gekregen van de advocaat over deze zitting en heb je hem van te voren gesproken? (zo ja: hoe en waar?)• Hoe vond je dat de advocaat je behandelde?• Had dit invloed op je eigen gedrag?• Had de advocaat invloed op jou keuze om de transactie aan te nemen/af te slaan en wat heeft de advocaat geadviseerd?• Weet je wat het gevolg is als je het transactievoorstel niet accepteert? (verschil Kamerzitting en TRIP-zitting) (wel/geen strafblad)
<p>4. Waren allebei je ouders aanwezig</p>

- Waarom waren ze wel/niet aanwezig?
- Zijn je ouders bij elkaar?
- Heb je voorafgaand aan de zitting met je ouders gesproken over het feit dat je hier vandaag moet zijn?
- Hebben je ouders je voorbereid op de zitting?
- Wat vinden je ouders van het delict dat je hebt gepleegd?
- Hoe vonden je ouders het dat je op zitting moest komen?
- Zijn je ouders ooit in aanraking gekomen met justitie?
- Hebben je ouders invloed op je gedrag tijdens de zitting?
- Hebben je ouders invloed op je keuze om de transactie wel of niet aan te nemen?

5. Ben je religieus opgevoed?

- Welk geloof?
- Hebben je ouders hetzelfde geloof?
- Heb je een actieve deelname binnen het geloof?
- Waar ben je geboren?
- Waar zijn je ouders geboren/ethniciteit?
- Heeft je religie of culturele achtergrond invloed op je keuze om de transactie wel of niet te accepteren?

6. Ben je eerder in aanraking gekomen met justitie?

- Waarvoor ben je eerder in aanraking gekomen met justitie?
- Hoe is het proces verlopen?
- Wat was hiervoor je straf?
- Heeft dit invloed gehad op je keuze van deze transactie?

7. Zit je op dit moment op school/volg je een opleiding?

- Welke opleiding volg je?
- Wanneer heb je deze opleiding afgerond/ga je deze afronden?
- Ben je van plan je opleiding af te maken/een nieuwe opleiding te beginnen?
- Wat wil je bereiken in je toekomst/draagt je opleiding hieraan bij?
- Heeft je opleiding te maken met je keuze om de transactie wel of niet te accepteren?

8. Met welke hulpverleners (jeugdreclasserder, advocaat) heb je contact gehad in de afgelopen 6 maanden? Hebben zij invloed gehad op de reden waarom je de straf niet hebt uitgevoerd?

9. Kun je uitleggen wat jouw belangrijkste motivatie is geweest om de transactie te accepteren/niet te accepteren? Zo niet, wat vind je ervan dat je nu alsnog voor de kinderrechter moet komen?

Bijlage 5: tabel verdeling jongens en meisjes per leeftijdsgroep

Leeftijd	Jongens	Meisjes	Totaal
13	7	0	7
14	6	3	9
15	6	7	13
16	12	3	15
17	11	5	16
Totaal	42	18	60

Bijlage 6: tabel verdeling aanwezigen tijdens TRIP-zitting

Aanwezig	2 Ouders	1 Ouder	2 Ouders + Advocaat	1 Ouder + Advocaat	Advocaat	Niemand	Totaal
Jongens	1	11	7	18	5	0	42
Meisjes	1	7	2	6	0	2	18
Totaal	2	18	9	24	5	2	60

Bijlage 7: tabel verdeling invloed voor jongens en meisjes die wel of niet accepteren

Invloed	Wel accepteren		Niet accepteren		Totaal
	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes	
Parketsecretaris	5	3	1	0	9
Ouders	3	6	1	0	10
Advocaat	18	2	0	1	21
Niemand	14	12	1	0	27
Totaal	40	23	3	1	-

*Noot. De totale cijfers, in de rechter kolom, geven het aantal jongeren weer dat heeft aangegeven dat zij zijn beïnvloed door de desbetreffende persoon. Aangezien verschillende jongeren hebben aangegeven te zijn beïnvloed door meerdere personen is N>58.